

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

Mbáńé Nne

Ntugantụ efeé nji Mbáńé

Á tońe bifóné ka ngũm ófó

Nwet nnyi a dụ ká Frans ka eya 1732, á kpó sẹj ka Afrika. Nne nnyo a sẹjé á kámá Rev. J.R. Gschwend ka eya 1929. Mfá-mfá á sẹj nwet nnyi ka nyumi nték nsam ófó na ebháé njám ófó. Ane mbá á sẹjé á kámá sè (A sẹjá chénchén ahot í otíp ogyebhá – mbáńé ka esare Obhasi). Égyé á kí kirí nwet nnyi ka ókúrí ahot Obhasi nsam enígyisá njám enígyisá. Chénchén ane Obhasi nã nyúmi nték ábho, nwet nnyi ná á tóná ábho mbá nnyi á kí yén mfone-mfone Ebhare Ntugantụ na erẹj ka esáre Obhasi mba ane. Ka ekpak nji nkará-otíp nnyo á kamá sè Esekiyel, a choré ka nya esam, ntem esam, njám í nsam í nya eníghání, njám esághásá. Kan á jí Krayis se “Tik n karè èn óbháńé mbi fè, tik o jóe èn ane abhámé, me tik n jóe Obhasi o bháné.” (Esekiyel 36:26-28).

COPYRIGHT

ISBN 1 - 919852 - 12 - 3

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)
(Reg. No. 1961/001798/08)

Íbáńé Nne

Ókúrí achot Obhasi na Njù etùm í Satan
(1 Jon 3:4-10)

Kpe éńè nnyo á yimá obhí, a gbô ebhín Obhasi, ka obhí eyimím a ri ebhín egboóm. Kan ó mańe èn sê Krayis a bháe a bhá yighí obhí ane ka ngun. Ó mańe èn fáne sê yê kpák á ka fon obhí. Ka obhò mbí, kpe éńè nnyo ekpin ejê é kára na Krayis, á bhó yimá obhí. Kpe nnyón nne nnyo á yimá obhí nâ mbáńé eye á ka mańé Krayis, á ka yén yê fáne. Abhon í mbáńé, deê nne kpe yót a kâ ríri èn. Kpe éńè nnyo a kí yim ekpin ka nnyen-í-mbá, a ri nnyen í nne noń Krayis. Kan nne nnyo a ki yimá obhí nâ a fóné Satan, ka ta ka eróghá-ndáp í ngun Satan a ri n yimá obhí. Nâ ejùm nji é koé Mmon Obhasi a bhák ka ngun. A bháe a bhá bhibhi chéńchén etùm í Satan ka ngun nnyi. Nne nnyo a chábhe mmon Obhasi, obhí á bhó yimá, ka ejímí Obhasi é rí yê ka biji. Ntúghí nne ányo á bhó kat ka obhí eyimím, ka Obhasi a ri Nsé owe. Ngyím a ri nnyi e kí ko e máńe sê nne nnyó a ri mmon Obhasi, ányò a ri mmon í Satan. Kpe éńè nnyo cháń a yimá erù ka nnyen-í-mbá, á bhó korá ntem-mmon-í-nnyen, a ri mmon í Satan nnyo Obhasi asík.

Ekpak nji obhíń nwet nnyi deê ótít ka mbáńé eya, sê, tík ajoé noń efeé nji tík, o yen biji ibhâ. Kan we nne Obhasi ań? Kan we nnyo Obhasi a sik ań? Kan ó ráń mbá ó kam na Obhasi, kan mfá-mfá ó ka kpó kam ań? Tík o yen biji ibhâ, ekspak nji Obhasi á yaná wâ. "Nne á kébhá a ri biji nne mbi éré, kan mme n kébhá a rí mbáńé nne. (1 Samuel 16:7). Obhasi á yaná êt ka ekspak nji e ri mfone-mfone e ri ám.

Satan na a ri ntúfâm áfúbhí fép, yê na a ri éfóné nji ejirim, na Obhasi mbi ngun nnyí. Nnyo a bhuí biji sê yê a ri éńjel nnyo á bhak na ebhát, nji e kí tẹ anarùm na anákáé ba nnyi mbi. Ka mfin nnyi égyé, kpe nnyi ta a chín. Ágbán í Jisos mba cífúbhí, mba á bhuá biji sê ábho a ri ágbán í Krayis. Nchâ ejùm, ka kpe Satan a bhuí biji se yê a ri éńjel nnyo á bhak

na ebhát. (2 Korin 11:13,14). Satan a ri Obhasi mbi ngun nnyi, a gbúi ane á kâ yen ebhát nji é rí ka otíp ogyebhá-ímbáné. Otíp mbí ó tónje ejik í Jisos Krayis nnyo a ri ejímí Obhasi. (2 Korin 4:4). Chénchén ane mba á yímá obhí, na ane mba á ka kam na Obhasi á ri nonj á kpòe okpó ka achot Obhasi. Á ri nonj á táná màt ka achot Obhasi. Á tóbhá a ri achot abhí ngun nnyi. (Efesus 2:1-2). Ta amât ábho á rabhè ka ekpin obhí, ábho nji á yimá. Á no asik ábho á ki ji a ri ka, eji ebhí nji ótúm-ótúm. Nne nnyo asaré se “Yè á ka nok oyim obhí.” Nne á nnyo á kí rírí biji ibhè. Echî an? “Na ejúm nji é koé mmon Obhasi a bhák ka ngun. A bháe a bhá bhibhi chénchén etúm í Satan ka ngun nnyí.” (1 Jon 3:8). Karè èn mân biji mbâ Obhasi. Tanjè èn Satan, tìk a bè èn. Nji o kí di o kpírá Obhasi, Obhasi fáne a kí dí a kpírá wâ. Ayimá-obhí, su èn abhò amáne yighí ka obhí. Ane afúbhí, su èn ímbáné eyané. (Jems 4:7,8).

Nji obhinj nwet nnyí, okpí bifónje mbí e ri ka nwet nnyí. Tìk é yim wâ, o yen ímbáné eya ekpak a ri. Maghè ebhát Obhasi é tónjé wâ, ekpak nji ímbáné eya a ri. Rinjì obhí obhâ, deè o ka tánje sè wè ó kâ yim obhí, ka eyúm Obhasi é kí saré èt sè “Á joé èt é kí saré se é ka yim obhí, na é kí ríí biji lbaré. Nâ kpe nchot nnyi ka eturi chánj ka Óbánjé obháré. Kan á joé é rak obhí obharé é sare Obhasi, yè a ri nnyen í nne, tìk a rí èt nsôn ka ekpak nji yè a chimí, a sù chénchén obhí obháré a yíghi.” (1 Jon 1:1-10). Agyæj í Jisos Mmon Obhasi á kí sù èt ebhát kpe ka bhaghé obhí mbi é yim.

Ka ekpin i nne a ri Satan na á tæk yè mbá, é ró joé Satan na a ri Obhasi na a tæk ye mbá. Nne a ri nsæj mba obhí, ó ró joé nsæj mba obhí na we a ri íngbán Obhasi. Á joé obhí na ó tæk wâ mba ka ekpin ejè, deè we o ka tánj. Kan deè we ó rúrí mba Obhasi. Tìk a yim wâ ó sem, ka óbho Jisos Krayis, nnyo a bháé ka ngun nnyi a bhá yim ane abhí á sém. A bháé sè yè a bhá bhibhi lkom mfi Satan, na mfi obhí ka ekpin ejaré. Ye na a yimí èt e sem. Nne a ri ka ochí Obhasi nnyo á bhárá ó bhát, nnyo a manjè fèp iyim mbi ebhát, ka ímbáné nne, na ka ekpin í nne. Kpe nne nnyo lkan abharè ekpin ejè mba Obhasi chánj, kpe nne nnyo kan abharè iyim mbi bhí

mbi yê á yimá mba Obhasi cháŋ. Ka Obhasi na a yimí atûŋ a maré, ye kan a kpo joé a ri nyák atûŋ a? Yê na a turí amât a maré kan ye a kpo joé a ri ntáná amât a? (Nkôn 94:9).

“Obhasi a kí káp ngun ndam kpe bhaghé ebhû, ka ekarám lkom mbá ane mba á kíkí óbháné na yê.” (2 É fâp 16:9).

“Ye á kébhá kpe bhaghé ejare ekát nji nne a chemá. Kpe ejírím nji kan ebharê n yimá obhí mba Obhasi oo cháŋ.” (Jop 34:21,22).

“Kan Jisos á ka karé biji mbá ábho, ka a máŋe erû ane chénchén.” (Jon 2:24).

Ogyebhá-ńbáné na ane mba á ri nsôn a sù obhí ábho. Deê ogyebhá-ńbáné ó joé na nne nnyo Obhasi a ka saré se yê a ri n yimá obhí. Deê ogyebhá-ńbáné ó joé na nne nnyo a Sem ka chénchén iyím mbi bhí. (Nkôn 32:1-2).

Efóné Nji Ndagha-mbá

Efóné nji e kí tónje ńbáné n yima obhí ka ngun, nne ndûm nnyo áyimá obhí, kpe nnekáé nnyo á yimá obhí. Ka nwet Obhasi a bhíná chénchén ábho se a yimá obhí. Nne nnyo obhí ngun nnyi na ó tuk ye mbá, nne nnyo iyím i ngun na ekot í iyím i ngun na í tuk yê mbá. Ngyê ekpak nji ńbáné ntughí nne nnyo a ri, ekpak nji Obhasi a yaná nyáne. Ábhi amat á ma á tónjá a ri amam egboóm, na ekpak nji a séŋe ka nwet í. (Ngan 23:29-33). Tonjé êm nne nnyo á wók amam ka ótí, nne nnyo tík a kpo gaé ekpak amam nji fê ewoóm. Tík n tónje wâ nne nnyo ekpin í ngun é dughí yê, tík n tonjé wâ nne nnyo nsôn á yimá yê na biji ibhê. Nne nnyo a kát achot ewómám, nne nnyo a kát nsaé-nsaé. Amât a me a ki tónje se a gywŋ cháŋ yê ka biji, a fôn bífú mbi kan á ka fôn. O ka kam amam agaé wâ kpe a nóbhé nan ka nkôp, kpe á gyebhá nán. Ntem ofú e kí joé bhare kpe nnyo eruk nâ a yumí wâ. Tík ó rò kpó yén mbá nono, tik é yim wâ ó bhó kéré nnyen ikikéré, tík é yim wâ ó bhó chot nchot eyum ejê éfep nono.

1. Mbáné N Yima Obhí

Ka óséré echî nji ka efóné nji aṅ, mbáné nne ka etím onnyam otí ochiṅ. Onnyam mbi ó kí tónje nkpak obhí nnyi a ri nne ka mbáné, ka mbáné nne na nchâm obhí chénchén a ri. Obhasi a sare êt ka nnyo nkara-otíp o we nnyo á kamá sê Jeremaya, se kpe nne nnyo kan a riṅi mbáné nne kpe yót chán. Kpe nji é foné ekot iyim bhare mbáné chán, emané nji enoghá mbáné kpe ekpak egbánám chán. (Jeremaya 17:9).

Jisos yê mfone a choré se, “a ri ka mbáné nne nâ ikikéré ibhí chénchén í kí dɛ. Mfáne nâ í chóa yê a yimá achot akòp enuṅúm na ane, ejù, oyúá-nne, ekun egboóm, ofí, ndibhí ka mkpak ka mkpak, áfúbhí, achot akòp, ekébhém ntem amât abhí, óríghi, eṣaṅ na énamé. Mkpak achot nnyí fép a kí dɛ nne ka mbáné. Nnyáne fáne nâ á yimá nne a foná akop.” (Mak 7:21-23).

1. Nkok Okárará – Ekpak nji kpe bhaghé nne a kot ono nkok nnyí, mfá ka mbáné nne é kí tónje a ri oyuná biji, obhí mbi oyuná biji. Rucifa a rí énjel Obhasi nnyo ebhát ofú abhí, kan mfá-mfá á ka kpo fôn ekumi ejè ka nchot oyuná-biji. Mfá-mfá ye a ri nne oyirí mbâ Obhasi. (Asaya 14:9-17; Esekiyel 28:12-17).

Oyuná-biji ó rúk ka etiṅánti obhí, oyuná biji o tonjá-biji ka mbá etí-etí. Ane mba tát a yuná-bijji ka efán ábho, mba tát ka nwet nnyi á méne, mba tát ka mfò nnyi á kaghá á tonjá biji ka éré kpe echí é bhó yúp ábho. Mba tát a ri bhi bháné abhò mbi a kaghá, bhi bháné mbi ntun, na mbáné atún, na a kpághé ndaré. Na ekpak nji a séje ka nwet. (Asaya 3:16-24). Mba á yuná-biji ka nchot ásé mba á fóné, mba tát ka nték nnyí a dɛ, mba tát ka ache mma a méne ochaghé. Agyini se “Obhasi á bhó kot nyuná-biji, kan a tonjá onabhá-eji obhè mbâ nnyo á bhó yuná biji. (1 Pita 5:5). Obhasi á ka kot oyuná-biji na biji ekébhám se we ochiṅ ochiṅ. (Ngan 8:13). Oyuná-biji o choá nne o tân ka mbá nnyi mbí, ekpin o chu e yimá nne agbok. (Ngan 16:18).

2. Njò – Njò mfá ka efóné nji, a kí tónje a ri ekot obhí nji biji

nne non enuñúm na ane ka mba akop, enuñúm na arúm ane na akáé ane. Obhí mbi ka ngun nnyi égyé o kpo tí ochiñ. Deê mân êt ekam ka nchot nnyi Jisos a chore é ka nya nsam ófó égyé, se ka ntem á njem ebhú tík ngun a kumí non Sodom na Gomara. Obhí mbí ó ghê ka biji anarúm na anakáé, ó ghê ka ojù ane Obhasi, na ka ókúrí achot Obhasi, na ka ojù oseñ, ojù mbí ane ejen á nuñá á kará ntí. Obhí mbí onyaghá-mbáné, ekpin ísone ó ghê óbháné ane ka mba nnyi cinima efírím, na mba nnyi mbân ejenám, na ka obhá etí-etí. Mbá nnyi Obhasi a kô se mbá nnyi mbí, égyé ane ngun a kô se a ri ekpin nji fê nji é kpo bhá. Abhon a fê ka otí égyé, ka ekpin nji bha cinima efírím na mbân ebhánám kpe bhaghé ebhú a ri ka achot í echí eyúbhám. Ane mba a yimá achot akop ka mba nnyi mbân, ebhánám a chebhê mfone-mfone ane órúm mbâ abhon égyé. Ágbán Obhasi non Josep ka nwet nnyi a kamá se (Eróghá 39) na ágbán mba tát é ró kpó ghebhé ekpin abho. Kpe ane-atam mba sulu, mba ebhú aji kpe éné nnyo á núñi na nkáé ntem a yuí yê, kpe nkáé nnyo á núñi na ndúm ntem á yuí yê. Kan akpí mba, é bhiñá ano égyé se a máñá ejùm, kan abhibhi êt ka ofú Obhasi a ki tán bhí súp ibháré. Obhasi a sare êt se é ka chaghê ache na obhí mbi nuñúm, na ane ka mba akôp. Tanê ên achot enuñ akôp. Echí an? Mfa nâ obhí mbí nne á yimá biji ibhê. Obhí mbi ngá chénchén ó ka kpe na biji nne. Nâ-ngá ó manê ên tík sê biji ibháné a ri ókúrí Ebhare Ntugantú nnyo a ri na ên é róghé ka ebhú Obhasi a karê ên. We asík o fonê biji ibhâ. (1 Korin 6:18,19). Manê ên sê kpe éné nnyo á bhibhi ókúrí achot Obhasi, Obhasi a kí bhibhi yê fáne. Echí an? Ókúrí achot Obhasi ó ka fon akôp. Ên nâ o ri ên ókúrí achot Obhasi. (1 Korin 3:17).

3. Akùk – Akùk mfá a ri obhí mbi amam ekpoóm, na edí ntún edíím. Akùk a ri nnyam nnyi a ri na akôp, a ri nnyam nnyi a dík, kpe bhaghé ejùm nji a yané. Kpe ébhát na é ká bhát, na ekpak nji mbáné nnyi a ri na obhí a ri. Kpe bhaghe ikikéré ibhí mfi í bha ka mbáné ntuní nnyi, mbáné nnyi a kam o kam. Biji nne mbi í ri a ri ókúrí achot Obhasi, é yim mbáne í joé a ri eji akôp. Ka e kí di edí akôp, e kí wó owoné, e kí wó ajân ma bhí. Erù nji owoné ewoóm, na ajân ma bhí ewoóm,

ewoóm, e kpo tí echìṅ mba anakáé na anarùm égyé. Nji e kí yim ntuní ane mba á sem a rí Obhasi ye atìṅ. Kpe nne Obhasi nyot nnyo kan awô owoné ka ókúrí achot Obhasi cháṅ, ka amaṅe sê yê a kí tú Obhasi. Kpe nne Obhasi a toé se yê a yim ntughí ejùm nji, mbáné eye a ki tit se ye á womá no a bhibhi ókúrí achot Obhasi. Maṅê ên mán sê o ri ên ano non ókúrí achot Obhasi, Ebhare Ntugantə owe fáne a ri ka ekam ejáné. Maṅê ên sê kpe éné nnyo á bhibhi ókúrí achot Obhasi, Obhasi a kí bhibhi yê fáne. Echì aṅ? Ókúrí achot Obhasi ó ká fon akòp. Ên nâ o ri ên ókúrí achot Obhasi. Tanṅê ên achot enuṅ akòp. Echì aṅ? Mfa nâ obhí mbi nne á yimá biji ibhê. Obhí mbi ngá chénchén ó ka kpe na biji nne. Nâ-ngá ó maṅe ên tìk sê biji ibháné a ri ókúrí Ebhare Ntugantə nnyo a ri na ên é roghé ka ebhú Obhasi a karê ên. We asík o fonê biji ibhâ. (1 Korin 3:16,17; 6:18,19).

Nne nnyo a yamá ofi á ka fab kpe ejùm ka ochì Obhasi. Et é dik edí sê, ékpin-ekpin. É bhó kpin ekpin ká edíím edí. O kí tané njaé a rí na edí. Kan ekot e kí rurá kpe bhaghé ebhú sê karâm, karâm.

Ekot é bhó gurí. Mbét ká nwet Obhasi nnyi ane-atam a ki saré êt sê nne nnyo á dík edí ka otí, na nne nnyo á gbok amam se deê á túp ntughí nne anyo na ataé á yúí. (Otira-Ebhín 21:18-21). Agbok amam na, a dík edí ka otí tìk a jóé akpák. “A jóé nji á meṅe a rí edí e edíím onuṅ-onuṅí, tìk ka mkpát ebhú á chebhe a chiná a rí na a chaghé mfô.” (Ngan 23:21). Tít ên sê nne ntí etát, n dík edí ka otí, nne nnyo a yim biji ibhê a chebhê nsəṅ ka ekot lyím í ngun, ebhú a kpoé a ják ka eram-nta ngùn, a kat áfo a yughá enok ka otí. Obhí mbi amam, e kí yuní kan a chot nchot á kpé na mbane. Ane a kí kó obhí mbi amam sê a rí mkpát ejùm. Obhasi a kí saré êt jáé ka nwet eye se kpe ngbok amam kpe yót á bhó gye eték Obhasi. Beer edí asik, a rí amam ma a kí chóbhé mbáné nne, echì aṅ? Ane mbá a raṅ mbá awo amam má a chebhê á yimá lyim non á bhén ane. Á chebhê a yimá ekpín akòp, á yuá atem ane, nji kan a rí ejùm nji á ká bhík eyimíím. Ewoóm amam ka otí é kí yim wa o chebhê ejok-ejok, na ebhén-ébhén. (Ngan

20:1).

Ane mbá á gurá amam ma sonám, na ane mbá á yimá amam ma sonám, fép ane mba a gbò ka ochí Obhasi. Echí aṅ Obhasi sê "Tik ebhip ên mba o rí ên ane mba yúp ka nkpmí amam ewóóm, ebhú é si nji amam ka mkpák-ka mkpák ewóóm o ro kpo fúp ên kpe ejúm." (Asaya 5:22). Tik a bhibhi ên ka ófú esup nji o kare ên amam mba akwá ojù a bhané, nji o kare ên ábho awò ta á gbò. (Abhakak 2:15). "Ó ka manjé ên tik sê ane mba ekpin ábho chán ka nnyen-i-mbá á bhó gye otúi Obhasi a? Ka ríri ên biji ibháné, ane obhí á bhó gye otúi Obhasi, kpe ayimá achot enuṅ akòp, kpe akorá-ajom, kpe agboghá-ekun, kpe anuṅá na nne ka nchot í ntí, kpe agboghá-ebhin enuṅ nji sê nne-ndúm a ká núnji na ntem nne-ndúm. Kpe anyághá-ajù, kpe ajúgha-ane, kpe anyamá-ofí, kpe agboghá-amam, kpe atúghá-atem chénchén ane mbá á gye otúi Obhasi. (1 Korin 6:9,10).

Achot í ikikéré mbánjé á rí jáé, ekun egboóm, na ndibhí, na ekpin ísone. Achot ajom na ojè, atem ebhanám, okpónje, okíghá-atem-amát-abhí, oyámá-mbánjé, ofí na achát. Mma tat a ri obhí mbánjé, amam egboóm, echák ekpin edíim na chénchén lyim ibhí. N kí tɛ ên obhò ka otúnj ka ekpak nji ta n dan mbá n sare ên. N kí kpo sare ên bare ane mba á yima achot ntúghi mmá á bhó yen otúi Obhasi. (Garasiya 5:19-21). Deê nne a ká gwógha amam kpe eji a gbok ka áfo á bhibha áno ekpin ejè. Ken deê a ri Obhasi Ebhare Ntugantɛ a súi ên ka biji. (Efesus 5:18).

Ntám ofú erom nâ a fanjé a chíni ochin. Ka ofú mbí títi, Jisos a gyími a kí kuk se, "Kpe ênè nnyo ayép á kí kot yè deê a bhá mme n káre ye a gwó. Ka ekpak á sénje sê, "Nne nnyo á yuṅ mbánjé a kí na mme, tik ayép ekpin á sek yè ka biji noṅ mmon ayép oyum." (Jon 7:37,38). "Kpe bhaghe nne nnyo ayép a kí kot ye deê a bhá gwó ayép. Bhak ên mba o ka fon ên ntí, bhá nam ên nkwi dí ên, bhá nam ên amam ma ekpin gwó ên. Kpe ntí tik o bhó kare ên." (Asaya 55:1). Kan nne nnyo á gwo ayép mma n kará yè, a rò kpo joé ka ekot

ayép. Ayép mma n kí karé yê á kí joé nonj njû-ayép nnyi ayép á fáma á kará ekin ótúm-ótúm.” (Jon 4:14).

4. Nkúí – Mfá a tonjá a rí ojân, biji etúm nâ ojê. Nne á yim wâ obhí ofê yê é bhip bhare ojê. (1 Sam 15:23). “Njân í nne nnyo ábhó kam etúm eyimím, á yuá no a rí biji lbhê, chenchen nji nne í tughí nnyo á kerá a ri nji tik ye akot ka éfonám. (Ngan 21:25,26). Josuwa na a chore mba ane Isrel sê, “O ka komí ên mfá kpe ejúm ó bhó yim ên, choj ên ábhií-abhíi choj ko ên njane.” (Atánjá 18:9). Ekin í nne é rí ojân-ojân ka ékóóm í yim mbi Obhasi. Jisos a chore se. “Kpe éné deê a nok ka nnyen onogha-ejúm a chij ka mbá nnyi a chébbe ochép, ka n kí sare ên bare ane etí-etí tik á nõk sê á chíj á gyé ken á bhó gye. (Luk 13:24). Kpe éné nnyo á bhap, á kí karé yê, á not, a kí ti, á sum fáne, itâm, á kí rabhé yê. (Matiyu 7:8). “É róghe ta ka ebhú Jon nnyo mfúgha-ane-ayáp ta é si égyé, otúi Obhasi ó kí ji ochí na lkom. Ane fáne mba á wóma na mbánjé-a-mbánjé sê á gyé, á kí nok na lkom.” (Matiyu 11:12).

Ekin nji é bhó kí mbánjé na achot ma Obhasi, é kí yim êt ekin etáná ka chíhí. Ekin nji é kí yim êt é bhó gorê ágorê, é bhó wom mbá nnyi Obhasi, é kí yim êt é bhó kam na ntímí nnyi Obhasi a tímí mba eyare, ekin nji é kí t̃ êt a rí ka mbá nnyi mbí. Ebhú Obhasi a kí chot na wê sê ó karé yê mbánjé eya égyé, Nne ebhân í Obhasi Nsé a kí sare wâ sê, o kâ kare égyé se o re ójó. Nji ebhú tát ó kí kpo ken ofú ábhí ósí nji, a ka fon Jisos Krist ka ekin ejâ. Nâ deê mân é yúk nchot nnyi Obhasi Ebhare Ntugant̃ a chorê sê “Égyé nne kpe a yúghi eyum Obhasi, deê a kâ son echí nonj ebhú áji ásé abháné á chábhe njam á káre Obhasi nji á rí ka etám, á gaá fáne yê.” (Ibru 3:7,8). Ane abhík nâ a kpo nji a ka fon ekin ótúm-ótúm, kâ a kí se á bhó tik a karê óbhánjé abhó a rí ka ofú mbi á kot re? Ofú mbi ójó ofú o bhâ asik.

Akpaghé nkúí mma a yimá ajom á kok mána á yima á chot ojê, é kí tónje sê a rí obhí mbi mbánjé ekiím ka a chot ojê, na e yimím á chot ojê, a chot ebhú na a chot ajom, kpe mbánjé á rò kí mbá Obhasi. Ka ébhú egaá, ébhú emanjé, ébhú oserjé

na ébhú achot, deê êt ébhîŋ Nsé oware Obhasi nnyo a ri kpe bhaghé ebhu ka eyanjám êt. É ká kpo kí mbáné a ri ka achot otán na ofa. “Ka Obhasi á bhábhá kpe bhághá nne ka ekpak nji a fonê ka eyimím ekpin ka nnyen í mbá.” (Nkôn 37:23). “Kpe éné nnyo a kí mané deê a bhiŋ ane echî ka njû Obhasi nnyi ye a jená, á bhá gore Obhasi a karé yê, a jomê ye akú orif ka mbhiŋí Obhasi Nsé. Nji á góre Obhasi na mbáné-a-mbáné nne nnyo a kí son, Obhasi a kí yim ye a sôn, Obhasi tik a rî nsôn a sù obhi obhê. Ka obhò mbí, râk ên obhí obháné mba atem, gorê ên Obhasi ka obhò atem, a yim ên o sôn. Egoróm nji nne nnyo á yimá nji Obhasi á woma, é fon ekpatám lkom. (Jems 5:14-16). Obhasi a sare ane Isrel sê. Kpe nne a kâ kare mmon owe noŋ ekap nji a yok ka ngún, ka étí Obhasi. Se a ka kam ên ane abhané á top achot akòp, na achot ajom, na achot áfúbhí. Obhasi Nsé owane a ka kot ane mba á yíma achot ntúghí mma. (Otira Ebhin 18:10-12). Ane mba njam éré eték nji ná ane abhí na ajê na ane mba á yíma achot akòp na mba á yúa ane na mba á kóra achot ajom na chenchen ane mba á sára áfúbhí, a yíma fáne iyím áfúbhí. (Ndem 1 Jon 22:15).

Deê ane mba á yimá achot ajom a kâ tâ wâ etí, tik e yím wâ ofôn akòp. Mme a ri Obhasi Nsé owa. (Mbin Obhasi 19:31). Ane tik a sare wa se ó tóp achot ajom na ma ebhú ka obhò ane mba a ri mbit. Deê we ó sare ábho se, deê ayok eyum Obhasi á kâ yok nji ane bibhú, nji ane bíbhú a ki sare wa tik ebhó yím kpe onono bhát ka ekpin ejâ. (Asaya 8:19,20).

Nji obhiŋá ano nwet nnyi, Obhasi a kí chot na we, a bhiŋá wa se omané obhí obhê se okare ekpin ejâ mba eye. Ken ntugantɛ Nkúí nnyi a ri wa ano ka mbáné abho kam se we okarê ekpin ejâ mba Obhasi. Ntugantɛ Nkúí nnyi a kâk wa efúp ka mbáné. O chabhê ochora ka mbáné eya se tik ndep-í njû ame, na atem abhamé na ane mba tát, a chot se jen ebhú me n chábhe mfoné-mfoné mmon Obhasi? Tik ekpin ejame ejoe nán ebhú me n dô kpó jená mban na atem? Ebhú n dô kpo yíma kpe akop nji atem á yíma? Ebhú okare ekpin ejâ mba Obhasi o chábhe o yená a ri onobhá-eji mbi Obhasi na enare

nji Obhasi, ogyebha-ńbǎńjé obhê mbi kpe nne a yam osare. O ro kpó yen iyím mbi o ki maghe ka ntema-njem ebhú, ka eji abhon Obhasi ábha a ri ane na agyúr na biji, Jisos fáne a bháe noj nne. A yím ano se yê á kpo ekû, tík a bhĩbhi Satan, é dũ áfo a rô kpó fon lkom na ekû. Ka ekpak nji, a kí yim ane á sém mba mbôp nnyi á rí ka osúr ka á fúbha ekû. (Ibru 2:14,15). Ojane-ńbǎńjé obhâ o kí yim wa osona. Echĩ, nji ńbǎńjé e ya a ki sona noj ákpághe Nkúí.

5. Nki – Nki a ri nnyam-í-mbi. Obhí ńbǎńjé, oyámá-ńbǎńjé osuí ótí ochiŋ ka ńbǎńjé nne a ki joé nne ebhú tát a yui nne. Deê kpe bhaghe nne a dán afí biji lbhê a ka kpo yámá-ńbǎńjé kpe eji. Deê kpe bhaghe nne a kam se ńbǎńjé eye chán jáé, Echĩ aŋ o gore Jisos se a yim wa ó sém. Deê nne a ka yam ńbǎńjé kpe eji Echĩ aŋ oyámá-ńbǎńjé o bhák na nchot. (Nkôn í Debhit 37:8). Oyámá-ńbǎńjé o bhibhá kpe jen obhĩbhi. (Ngan í Soromon 27:4). Deê o ka yam ńbǎńjé kpe eji Echĩ aŋ! E ka nop se o kák nchot ka ńbǎńjé. (Ntonjá-achot 7:9). Ken mfá-mfá, maghê ên ntúghi achot mmá. Maghê ên oyámá-ńbǎńjé, lkíkéré ibhí, oyírí na atem, mbiŋ í ntem ebhĩbhím na éńámé achot echoróm ka nnyo. (Korose 3:8).

Ane éńámé a wok amam ka ótí se ábho a ji yim obhí, na se ábho a ji fé obhí mbi atem ayimí ábho. Ken amam a ri bhare erúk-í-nnyô. (Otira-Ebhin 32:33). Obhí efém ogyebhá a ri nne mbi ka ńbǎńjé. Ken Obhasi na a ri nne nnyo a ki kpare kpe bhaghe nne mbi. Jisos sê “Deê ó kôt ntem-nne ka ekpak nji o korê biji lbhâ.” (Mak 12:31). Ken mme n kí sare ên bare ó kôt ên ane ebhan abháné. (Matiyu 5:44). Ri nsôn su obhi mbi e yimi noj êt fáne é rik nsôn e gyiná mbi ane á yíma êt. (Matiyu 6:12). Ntugantê nnyi a kík a chot ka ńbǎńjé Obhasi a ka kôt. O yuá nne, na achot enok a súí ka ńbǎńjé nne. Enobhé sê mfoné-mfoné enare ejoé ka ńbǎńjé nne.

6. Nnyô – Nnyô a rirí lfa ka énoé ebhin nji Obhasi a kí ábho a yím ábho a bhibhi ekone ábho na Obhasi. Satan a fon obhí-ńbǎńjé kpe eji na Adam na lfa, nji a yane ábho se a ri ka ekone na Obhasi. Satan a bha bhibhĩ otem ábho na Obhasi.

Obhi mbáné o ri ka óbháné ane etí-etí nji a yen ntem nne nnyo a ri nono a kpina fáne nono. Obhi mbáné mbi a kí bhá na ntít nnyi mbí, o kí yim wa obhibhi ekpin eno nji ntem a kpina, o kí yim wa o yúí nne. Kpe ka bibháé mbi ane a kòk. Kpe obhi mbi obhip o chinj chánj nji Ndúm a fon obhí mbáné na nkáé owe obhí mbáné obhè kpe ntem chánj. (Ngan 6:34). Kpe ka ntúm etí-etí nnyi ane a yimá. Kpe ágbán Obhasi atem ane afon obhí mbáné mbí na ábho, kpe nne nnyo ken Obhasi a tùm se a yim etúm ejè é ká chinj ábho chánj. É ka fon mbáné nnyí ka chichi, ka Obhasi a tónje èt okot obhè ó man oman. A ri na Ébharé Ntugantè nnyo a karè èt nà a kóe a tónje èt okot mbí. (Rom 5:5). Ano asik etúm ábho nji Obhasi tík ebhib ka chichi.

7. Ésán – Mfa é kí tónje e kot í ntí na mkpak obhí chenche. Echí an? Ekot í ntí a ri eróghá-ndáp mkpak obhí chénchén. Ka ekot í ntí, eté ane etí-etí á maghe nchot Obhasi, á chabhe á kará biji ábho onyugha-mbáné. Nsán etát ka eték nji á bhíná se kono ane mba tát a yen Nsán nnyi a dí osiya nè ta bhífanj ábho lyam á kpò. Ane nnyo a yamá ofí a bhó kam a karé ejúm mba ane mba a ka fon na mba akpák. A danjá se ye a fon chénchén lyim-í-ngun. Jisos sè “Nne a ká nõk se yè a gbo efanj a ri ka nsi nnyi. Mfa ka nsi, oké na mfaríkánj í kí bhibhi lyim mbí í káre yè efanj. Anyághá-ajè á kí gye á jù. Kan deè nne a nok a gbo efanj nji ósò. Ago oké na mfaríkánj í bhó bhibhi efanj aji. Anyághá-ajè á bhó gye á jù. É rí sè, eji efanj ejà é joé mbáné eya á joá áfo. (Matiyu 6:19-21). Achan na ndáp-í-njù eye a túp í ábho na atáé ta a kpò Echí-an? Se a kot Gùl na sriba na mfò etí-etí. (Josuwa 7). Juda Iskariyot ngban í Jisos a súní a kpò ka ekot í ntí é yim ye a gurí Nsé owe na Obhasi obhè. Kpe ntí asik na n ri obhí, kpe Gùl asik na a ri obhí, kan a ri ekot í ntí nji e ri nne ka mbáné. Ane etí-etí mba anakáé na mba anarúm a kí bhibhi ekpin ábho na arap-ojù ábho ka obhó efanj í ntí. Nne nnyo a kí wom se yè a fon ntí nji a ka Joni biji lbhè, tík ajè ejè, tík a yui ane kpe ekpo ám tík a kpò. Ekot í ntí na ekpin ofí, lyim mbí í fon mbí tát mbí í ri nonj mbane nonj biji eyéngam, efanj nji lkom se we na o ri nne nnyo a fone ntí achînj ochînj. lkom se we a ri nne

nnyo a yimî etùm Obhasi achínî atem, lkom mfi obhó kam o yen ntem nne nnyo ábho Jen nǝ Obhasi yat na we. Jon a sáre yê se. “Nsé, e yèn nne nnyo á bhima ojê a yighá ka biji ane ka mbiᅇ eya. Kan e sáre yê sê a kâ kpo yím ka yê nne owaré asík.” (Mak 9:38). Jisos se “kó ên ebhú, nne a kâ yũᅇ amât a kí se efaᅇ í ngun nâ é chinᅇi obhò, ka ekpin nne chánᅇ ka efaᅇ egboóm, kpe a fonê lyím nan.” (Luk 12:15). Egan nji énamé nne efaᅇ e ri se nne nnyo, a yim ebhín ejê, edí é nòp nnyen enobhóm. Nne nnyó a róghe ekéréem se, “N ka fon eji é bhík nji kán n kí lyím mbi m fwi nna, n kí yim nan?” A bhâ kére mân se, Tik m mâk ntam nnyi, n gbê nnyi a faᅇ ofaᅇ, n kaghá mân chénchén lyím lbhámé, é kpê na mbi m fwi. N yim se, n kí sare mân biji bhare mme nne ofa, ka tik m fôn lyím mbi í kí bhabhe âm ka nyâ etí-etí. Tik n kò mân ekpin ka tebhee, n dík, n gwók, n jóghá ekpin. “Kan Obhasi a sáre yê se. Énamé nne! Ka atú mma n kí ko ekpin ejâ. lyím lbhâ mân aᅇ? Énê a kí fon?” Jisos a sáre mân abho se; “Nne kpe nnyón nnyo á woma efaᅇ í ngun, nji Obhasi asík, é kí faᅇ na yê noᅇ nne efaᅇ nnyó.” (Luk 12:16-21). Oreri obhâ a ri jen nji ó fon ngun ndám kan ó ka fon ekpin ejâ? (Mak 8:36). Jisos se, “Na echí n kí sare ên bare nne a kâ káre biji oseᅇ se n kí di jen m kpin, n kí kak jen? Ka ekpin efaᅇ é chinᅇi edí, biji í faᅇ í chinᅇi mǝ. Kêp ên nnón, edí á bhó kpaᅇ ka á fú. Á ka fon kpe ojú, kpe ntam kan á kí edí ábho. A ri Obhasi nâ a gyek ábho. Én, ka ane, ó faᅇ ó chinᅇi nnón. Ka oseᅇ mbi ó kará ên ano biji, éné owané nnyo ofú ekú obhê ó si, a bhík ekpeém ofú bhat? Ájóé ó ka bhik eyimím mmon ejùm noᅇ nnyó, ó kará man biji oseᅇ jen?” “Kêp ên mfem nnyi á kua ka ajé. Ntùm á bhó yim, mǝ á bhó yim. Kan deê n sáre ên bare kpe Soromon, na njok efaᅇ ejê, a ka fon mǝ nnyi a nobhê a sí mfem nnyi. Obhasi nâ á sobhá ajé ka etám. Ajé mmá, égyé á rí mǝ, ójò á kpo, á kak ngùn, á righi. Ájóé Obhasi a kí sobhé ajé ka ekpak ní, ó kere ên mân sê tik á bhó sobhé ên a? Jen nji ó bhó ki ên mbáné sê Obhasi tik a yim noᅇ a chorê? Ka kpó kare ên mân biji oseᅇ sê ó kí di ên jen, o kí gwo ên jen? Ane mba á ká ki mbáné na Obhasi nâ á fóna ntúghi Ikikéré mfi. Kan ên, Obhasi Nsé owané a máᅇ se o ri ên ka eket lyím mbi. Nâ deê ó nót ên kpá otúi Obhasi,

tík yê a káre ên chénchén lyím mbí.” “Abhon okot abhámé, ó ka tí ên otí, kan ka fúp ên ka Obhasi a kôt ên otúi obhè ekarám. Gurí ên lyím lbháné, karé ên ntí mbâ akpák. Deê o fôn ên ebham í ntí nji é kí kat nkón. Deê efan ejáné é jòe ka ngun Obhasi, eji nji é bhó manâ, ka kpe nnyággha-ejê nnyo a kí ja chán. Oké ó bhó bhibhi. Yim ên mân ka ekpak nji, ka eji ejùm efan ejâ é joé, mbáné eya á joá áfo erón.” (Luk 12:22-34).

8. Satan – Ye a ri nsé nnyo áfúbhí chénchén, na nsé mba ane mba a sará áfúbhí, yê na a yima êt e gbok ka obhí, yê na a ri nne echí ka mbáné nne. Jisos se, Ntúfám obhí nâ a ri nsé owané, ó korá ên fáne o yimá ên nji yê a wóme. Ta ka eróghá-ndáp yê a ri nyúa-nne. A ka nok omané nchot ka echí. Nchot ka echí na yê chán bhúghí-bhúghí. Ebhú a kí sare áfúbhí, é ká joé yê kpe ejùm etat, ka nâ ekpin ejê. Yê a ri nne áfúbhí nsé nnyo a fonê áfúbhí chénchén. (Jon 8:44). A kébhá fane mbá yê a fon ekpin nji ótúm-ótúm. Ekpin ótúm-ótúm nji nâ ekpin nji Obhasi nnyo á bhó sare áfúbhí a chimí kan kpe ngun a róghé se yê tík a káre et. (Tayitus 1:2). Ájóé é to sê êt é cham biji na Obhasi, kan e nyáne e yimá achot abhí non ane á ri ka ejirim, áfo nâ é sare áfúbhí ka nchot í nnyo eyaré na ka oyima-ejùm obháré. (1 Jon 1:6). Ane mba njam éré eték nji nâ ane abhí na ajê na ane mba á yima achot akòp na mba á yúa ane na mba á kóra achot ajom na chénchén ane mba á sára áfúbhí, á yima fáne lyím áfúbhí. (Ndem í Jon 22:15). Obhasi a yiri ntí-esè nnyo a sará áfúbhí kpe eji. (Ngan í Soromon 6:19).

9. Irunându – Irunându i kí lkikéré mfi i ri ka mbáné nne. Obhí e yimím ka ebhú nji ekot nne. Obhasi Ebhare Ntugantú a sáre jáé se ka nsigha-njam ebhú, etê ane tík á ro kpó kí mbáné na Jisos. Tík á kpíghi á yugha a ri nchot áfúbhí na okpígha-ejùm mbi ó dè mbâ ágbán í Satan. Okígha-ejùm mbí, a ri ane áfúbhí nâ á kí ko ka mbá amoe ábho, á kpik ane. Ane áfúbhí mba, óbháné ábho ó sui na ejirim. (1 Timoti 4:1,2). Deê mân é jî é kpíri Obhasi na mfoné mbáné eyaré jáé nnyi e kii na yê, efup e ka fon. É jî é kpíri yê na mbáné eyaré

nnyi á su, nsôn é ro kpó fon sê é yim obhí. Á su fáne biji lbháre na ayép mma á ká fon akôp ka ochî Obhasi. (Ibru 10:22).

10. Eyat – Eyat Obhasi é kí yen kpe bhaḡhe ejùm nji e ri ka mbáné nne. Obhasi a maḡê mbáné nne, kpe jen, kpe jen nji nne a yimá Obhasi a ki yen. Kpe ó yimí ka fan, Obhasi a kí yen.

11. A kpat í ngùn – Mma a tûp ano afarê mbáné nne, a kí tóné okot mbi Obhasi a fone na nne Obhasi á bhó bhibhi ebhú ka eyimím nji-nji yê a chimí noḡ ane etat á kéra. A ri nsôn nâ á yimá yê áno a kábha mbáné. Echî aḡ? Á ka wóm se kpe nne yót a kpó a tán. A wóme se chénchén nne a kpíḡhi njam a karé obhí obhê. (2 Pita 3:9). Jisos se, “Ka ekpak nji ját, deê ñ sáré ên bare nji nyima-obhí yót a fon nsôn ka biji lbhê a máḡhe obhí, ekpatám ogyebhá-mbáné ó kí joé ka ósô. Ó kí chinji mbi ó kí joé nji nsam anyen-ane éní na ane ekû na ání mba á kéra sê á ká yim obhí kan á fôn nsôn ka biji ábho á maghe mbáné. (Luk 15:7). A kpat í ngùn á mã á kí toné fáne agyæḡ mma Jisos Christ. Ofú ábhi ó kpó chinj ntem-ofú, jon a yêḡ Jisos a kí jen a bhák yê mbâ biji. A chot se, “Ngyê mmon-í-njo-mbúi Obhasi á bhak. Yê nâ á yigha obhí ane ka ngun.” (Jon 1:29).

12. Énjel – Énjel mfá a kí toné ane eyum Obhasi mbá ane mba Satan a rirí ábho a gbô ka obhí Echî aḡ? Á maghe obhí ábho a chabhe njam mba Obhasi tik é yim okot Obhasi ojóe ka óbháné á bho.

13. Ibúi – Mfa a ri eraḡ nji Ebhare Ntæḡantæ. Nkagha-ên-obhó tik a bhák, nnyo a kí rabhé mfone nchot Obhasi a toné ên. Ntæḡantæ nnyó a ðæ mbâ Nsé omé. Tik n tûm ên yê. A ri Ntæḡantæ nnyó nâ a kí gyímí àm ntí-isê. (Jon 15:26). Ebhare Ntæḡantæ a ri ka éré mbáné nne ka, Ntæḡantæ nnyi á bhó kumi ka eji obhí ó ri.

Ájoé efoḡé nji mbáné nnyi é ri noḡ mbáné eya, deê mân we ogore Obhasi se a yoḡe mbáné eya. Á sáre yê sê, “Yuḡ mbáné

eya, kî na Ntâ Jisos, tik we na ndáp-i-njû eya chénchén o sêm ên.” (Etûm ágbán í Jisos 16:31). Obhasi se, “Tik n yonê óbháné á bho, tik n kare á bho óbháné mbi fê, mbi ó reṅ-óreṅ. (Esekiyel 11:19). Tik e bhiṅ ka efoné nji eyerê, nji ndanǎ-mbá.

Mbáné nnyi obhí ó ghê

Efóné nji e kí tóné mbáné nnyi a maghe obhí, a roghe ekebhám Obhasi. Énjel nnyo a fí akparanja. Echí aṅ? É maṅe sê otíp Obhasi ó rí mbít, ó kí yim etûm. O gyem ó chinji kpe akparanja mma njam í ngyèm ébháe. Ó kí jam ó gyeḱ ta ka étiṅantí ntugantú na mbáné, etiṅanti akôn í biji na aron ka ekáp. Ó gyék ka íkíkéré mbáné, ó maṅá ejûm nji nne a wóme a yim ka mbáné.” (Ane lbru 4:12). Echí é rí se oræri mbi nne a kí fon ka obhí eyimím a ri ekæ. Kan ekap nji Obhasi á kará ane a ri ekpin ótúm-ótúm, kpe ejûm á bhó bhap, ka é cham biji na Ntúfám owaré Jisos Krayis (Ane Rom 6:23) ka noṅ fane Obhasi a toê se nne a kí kpo ntâm yát, a kpo. Kpo, á tãṅ yê. (Ane lbru 9:27). Kan ane mba tat á rí. Ábho á rí na efup, mbáné á bhó kí na Obhasi, á yíma achot akôp, á yuá ane, á núṅa atem ka mbá akôp, á yíma achot oje, á tóbha ajom, á sára áfúbhi. Ane mbá chénchén, tik á tûp ábho ka eramta-ngûn nji é fáṅe noṅ aya, é fúbha noṅ atáe sélfa. Mfa ná ekæ nji osúi ntâm ébháe. (Ndem í Jon 21:8).

Mbáné nnyi obhí ó ghê

Ka obhò mbi tat énjel nnyo a fí echí nne. Mfa a kí wóm se a yimá obhí a meṅê se tik kpe bhaghe nne a kpo. Ét chénchén e ri é fap ka ochí esup í Jisos Krayis, eji kpe éné a kí fon kpe ono, kpe obhí, ka nji yê a yimí ka biji ibhê. (2 Ane Korin 5:10).

Mfá e kí yen ekpak nji yimá obhí nnyo a roghê eyum Obhasi eyukám, a roghê mbáné e rabhám mba okot Obhasi. Ebhare Ntugantú e roghê ebharám ka mbáné eye. Ebhát Obhasi e gye ye ka mbáné ébhím, ejírim nji e ri ka mbáné nnyi. Ebhú ebhát Obhasi ebhá ka mbáné nnyi, ejírim nji e ri ka mbáné

2. M̀b̀aǹe nnyi obh́ ́ gh̀e

nnyi e kí fáp. Chénchén obhí mbi á tónje ka efóné nji, ka m̀kpak onyam ka otí ó kí maghé mbáné nnyi ebhú ebhát Obhasí é gyé. Ebhú obhiṅ nwet nnyi deè we o maghe ebhát Obhasi é gyé ka mbáné eya, chénchén obhí t̀ik o maghe mbáné eya, ekpak nji á tónje ka efóné nji.” Jisos se “Mme nã n di ebhát ngun. Kpe éné nnyo á top ãm a kí fon ebhát nji é kí kare ye eḱpin. Ntúghi nne ányo a rô kpo yim eḱpin noṅ nne nnyo a ri ka eḱirim.” (Jon 8:12). Kpe nne nnyo kan a bhim obhí ka mbáné e ye, ye fone cháṅ. Echí aṅ? Ta Jisos nnyo a ri ebhát a gyè ka mbáné e ya. Nnyam-ósò na Ǹdunãndu-ósò í kí tónjé èt ebhát na atú, kan ebhú njúí a fap, eḱirim na mmon ebhát í rô tónjé. Jisos na a ri njúí nnyi ebhát. Nji a jì gyè ka ókúrí achot Obhasi a bhím chénchén ane mba a ri a fon mba á gurá o, mba a namá o nám o. A sáre ane se, “Á sèṅje se Obhasi se, Njũ amé a ri eḱí á góra ãm, kan ó kpighi ên ñnyáne a chábhe njũ anyághá-ajé.” (Matiyu 21:13). Mbáné e ya a ri ókúrí achot Obhasi, deè Obhasi a joé wã ka mbáné, deè o yim mbáné e ya a súí na ebhát, okot na ogyebhá-mbáné. Jisos a bháé se a bhá yim èt é sém ka obhí. Ka obhò mbi, ájoé Mmon (Jisos) á yim wã o sém, maṅè se o sem ka eturí. (Jon 8:36).

Mbáné nnyi a maghe obhi

Efóné nji é kí tónjé èt se nne nnyo a maghe obhí. Mfá-Mfá a yen nkpak obhí eye nnyí Jisos a kpoé ka ego. A yen ego nchanè ènjel nnyo a rí eyum Obhasi, a kí tónje ye, e yim mbáné eye a fon nson, atok a súí ye ka mbáné, ka obhí obhè. Echí aṅ? A yen okot Obhasi mba Jisos Krayis, okot mbi o yim mbáné eye a rēṅ. Echí aṅ? A roghe emanám se Jisos Krayis, Mmon Obhasi, a bháé se a bhá su obhí obhè a yighí, kã a kam ka ekpo ãm ka echí eje ka ego. Batam ma a tame Jisos, itãm aṅjè mfí a kabhe Jisos, Apí mma a kumí ka abhò na akát, na ekũ nji a kpoé ka ego ka obhí obhare. Mbáné nne nnyo a kí tit chénchén, eḱpin ejè e kí yóné eróṅ. Ekpak nji a kí bhiṅ eyum Obhasi nji e kí yim ye a yaná biji lbhè noṅ a yaná ka efeé. Mfá-Mfá a yen man ekpak nji ye a bhó kare ejik mba Obhasi. Mbáné eye a súí na nsòn, ekpak nji a kí rabhe

3. M'báné nnyi a maghe obhí

mbáné eye mba Obhasi, Jisos a kí jì eron akpírí kpírí na yè. Okot na enare Obhasi é gyè mbáné eye. Echí an? Ajoé ekpin ejaré é kí jen ka ebhát nji Obhasi yè rfoné a ri, nâ é fon ochamá-biji na atem. É joé ekpak nji, nâ agyúŋ mma Mmon owe Jisos Krayis, á rí ágo á suk chénchén obhí obháré á yighá. (1 Jon 1:7). “Yim mbáné a me a joé nono Nsé, kák fane Ntugantú nnyi fê mba me.” (Nkon 51:10). Obhasi se, “Mme fon ogyebhá-mbáné na ane mba a bhó yuŋ biji, mba á maghá obhí, mba a jighá âm na mba a yuŋá âm.” (Asaya 66:2). Ebhare Ntugantú a yim eyum í Jisos ejoé jáé mba ye. “Mmon omé, ka fúp, ñ di nsôn ñ su obhí obhá. (Matiyu. 9:2). Nji nne nnyo a yanè á kébhá ego nji Jisos a kpoé ná, nji nne nnyo a yanè á kébhá agyúŋ mma Mmon Obhasi mma á gboé ka nsi ka echí ejè. Mfá-mfá a yen man se echoé obhí ejè Jisos a yighi. Echí an? Ka obhò obhí obháré á kak ye efú, a tem ye ka echí obhí obháré, Obhasi a yim se a kpare a m̄, a jì mba eye. (Asaya 53).

Ebhare Ntugantú na okot Obhasi í kí bhábhé mbáné nnyi a ri nono. Ekpak nji a kamé na Obhasi, a yen se a su obhí obhè a yighi. É joé ekpak nji, na agyúŋ mma Mmon owe Jisos Krayis, a rí ágo á suk chénchén obhí obháré á yighá. (1 Jon 1:7). Obhasi a fon okot na ane kpe-eji nji ta a tùm Mmon owe yot-ayorà ka ngun se kpe éné nnyo á yuŋ mbáné a kí na yè a ka kpò a tán. Kan a fon ekpin ótúm-ótúm. (Jon 3:16). Ka obhò agyúŋ í Mmon nnyó, a yim èt é sem, a rí nsôn a sù obhí obháré ka ekpatám-onobhá-eji. (Efesus 1:7). E kí tonje okot, ka Obhasi a rân mbá a tónje èt okot. (1 Jon 4:19). Ka efóné nji, e yen se onyam mbí ó ri na a ri nkpak obhí chénchén ó chabhe ka ere mbáné nnyi. Kpe non Satan a ka wom a maghe etame njú eye. Karè man biji mbá Obhasi. Tanè èn Satan, tík a bè èn. (Jems 4:7).

Ekpo âm na Krayis

Efóné nji é kí tóné mbáné nne nnyo a yen enare na ekpin ótúm-ótúm ka ekú Nsé oware Jisos. Deè nne a ka yuŋ biji kpe kâ ejùm jat, tam ka nchot ekú eje, ka ego. Kam mbá amé,

Ekpo âm na
Krayis.
(Rom 6:6).

Ekpin ejáné nji
ebhú áji é kpo, Nji
mfá-mfá á kí na
Jisos Krayis mba
Obhasi.
(Ane Korose 3:3).

4. Ekpo âm na Krayis

n kâ yûn biji kpák tam áfo nchot ekû nji Jisos Krayis a kpóe ka ego. (Garasiya 6:14). Jisos Krayis a cháme obhí obháré ka echí ejê a kpô ka ego se obhí ó kâ kpo fon ikom ka ekpin ejaré, é fôn ekpin ka nnyen-í-mba. Bifú mbi á kághe yê ka biji í yim êt é son. (1 Pita 2:24). N kí sare ên mân bare ó káre ên biji mba Obhasi, Ebhare Ntugantú a tû ên mbá, é ka joé ka ekpak é bhíghi ên ka mbánjé. Obhasi Ebhare Ntugantú nâ á kará êt ekpin. Deê é mághe mân yê a tû êt mbá. (Garasiya 5:16,25).

Étí nji á kumí na Jisos, nji ta á yíghi mfô eye ka biji, a tone mfá, na mkpá mí a tame ye. Á kpare ye ka obhí obháré. Echí an? Ka á kpare amá êt é son. (Asaya 53:5). Ane-enok í piratus á kó mân Jisos á gyê óchâm etat ka ókúrí mbí, á fáre yê á kâk. Nsam ábho a chíjí kpe éron. Á jûk mfô eye ka biji, á kâk yê nnyi tat non nnyi ntúfám. Á túri itam ajone-ájone á kábhe yê, á káre yê esán a fi ka obhó-orúm. Á tãm mân arún ka ochí obhê, á róghe yê ntuj ekagham sê, "E ki kup wâ, Ntúfám ane Jus!" Á chok yê na ason ka biji, á tábhe ítí mfí á káre yê nná á bhúra yê ka echí. Á kpó to á mân yê ntuj ekaghám, á yíghi enoê mfô nnyi á kághe nná yê á chábhe njam á kâk yê eye. Á kô yê mân á kí jí á jí kúm ka ego. (Matiyu 27:27-31).

Ane a ri etí-etí mba á gorá agore, á dík edí Obhasi, á koná nkôn nnyi Obhasi kan ábho yim ekpin nji Obhasi a womé. Á joé ane mbá á máne iyim mbí chénchén kan á tãne mbánjé, mbá chán nnyi o kí kpo yim ábho á yóne mbánjé á mághe obhí ábho. Echí an? Á rí non ane mba á kpo kúm Mmon Obhasi ka ego, ngun á yena á yoá yê. (Ane lbru 6:6). "É ká joé se ó nok o bhij ãm, 'Ntúfám, Ntúfám', o kí gye otúi Obhasi ebhú ját. Kan ó yén otúi mbí, o ri ó yim ekpak ejum nji Nsé omé ka ósô a wóme. Ofú ábhi ó si, ane etí-etí tik á chôt mbâ amé sê, Ntúfám-Ntúfám! E kô mbin eya e kpí ane otíp Obhasi, e kô mbin eya e yíghi ojê etí-etí ka mbánjé ane mba ojê ó kára oseje, e yim njok ntúm okpógha-biji. Kan mme, tik m fê ábho bare; "N ka nok omané ên, duí ên ãm ka ochí, ayimá-obhí iyim ane!" "Nne mân nnyo á yuk achot amámé

mmá, a yím ka ekpak nji a yúghi, nne ányo a ri noṅ nne nnyo a fonè aron, a kí gbe njù, a jì gbe ka eránám. Mbúta a bhât, aya a gyè a móbhe njù nnyi, mfêp a nõk, kan njù á ka gbo, ka á gbée ka eránám.” “Kan nne nnyo á yuk achot mmá chénchén á ka yim ka ekpak nji a yúghí, nne ányo a ri noṅ énamé nne nnyo a kí gbe njù, a jì gbè ka ésébhè. Mbúta a bhât, aya a gyè a móbhe njù nnyí, mfêp a nõk. Njù nnyí a gbô bhuúp.” (Matiyu 7:21-27).

Ka efóné nji e yen ntak nnyi ntí nnyi Juda a gurí nná Jisos. Echí aṅ? Ekot nji ntí e suí yè mbáné etí e chíṅ. Mkpokobhé nnyi á ábhóbhé Jisos a ri mfá ka efóné nji, na ebháné nji á túbhí sè á máṅe ekpak nji á kí kiri mfô eye. “Á tûp ebháné sè á máṅe ekpak nji á kí kiri mfô amé.” (Nkôn í Debhit 22:18). Á kô chénchén iyim mba Jisos kan a tǎṅè Jisos sè “É ká wóm nne nnyo a jóe Ntúfám owaré.”

Ane chénchén á kí wóm se Obhasi a karé ábho chénchén iyim mbí ábho á womé, kan á ká wom á káre biji ábho mba Obhasi. Á kí maṅí Obhasi a ebhú nji a jóe ka oseṅè. Á kpó to á sí Jisos, á yén sè ta a kpô. Á kpére á máṅhe, á ká bhan yè akát. Kan nne ábho yót a jám mkpe egbanje Jisos na érôp, agyún na ayép á fám fáne ntám yát. Nne nnyo a yéne achot mmá oyén ná a sáre noṅ ntí-isè, se se ó yùṅ èn fáne mbáné ó kí na Jisos. A máṅe se nji yè é rí ka echí, áfúbhí chán. Achot mmá á fap fáne ka eteri noṅ á séṅe sè, “Kpe ékáp jet ka biji ibhè á bhó bhan.”

Á séṅe fáne ka eji etat sè, “Tík a yùṅ amát á kèp yè nnyo á Jáme áno.” (Jon 19:33-37). Nji pita a kun nná ka ókúrí mbí, mgbán í ntúfám akará-agore Obhasi yót nnyo nne-nkáé a bhâ chôt na ye se, “We erón ó tobha Jisos nnyo nne Gariri.” Pita a tèn ka ochí ábho chénchén se, “Ní ka maṅé kpe ejùm nji ó chorá áno.” Nji a téne áno, a rúi ngým a jì gyími ka nnyo-mbá okúrí mbí. Kan mmon i nkáé nnyo tat a kpô yén yè a sáre ane mba á rí áfo se, “Nne nnyó a ri na Jisos nnyo nne Nasaret ebhú áji.” Pita a kpô ten ta a gwô otí se, “Ní ka maṅé nne ányo.” É kpo kat mkpât ebhú, ane mba á rí áfo á

bhâ sáre pita sê, "Nji tánám mfá cháj, we a ri nne ábho, ka erábhe-nchot ejâ é tonje jáé." Kan pita a chími se, "Deê Obhasi a kparé âm nnyen ekparám ájóé n sara áfúbhí. N sare ên bare n ka manjé nne ányo." Ka nkúbhi ebhú áji, ndùm nkok a kûk. Pita fáne a bhâ tít nchot nnyi Jisos a sáre yê se, "Kan nkok a bhá kuk, we, pita, tík o táje ntâm-ntâm ézá se ó ka manjé âm." Nji pita a tirí nchot nnyi, a rúi ngým a fábhá ka eyâ-eték a gárá na ekû, a jak. (Matiyu 26:69-75). Ô sare jáé se, ó kare mbánjé eya mba Jisos Krayis, ka eyímím ejâ, na ka nchot nnyo eya? Echî é kí yup wâ ka éyímím atem a bhâ a menjá? Jisos sê, "Nne kpe nnyón nnyo á kam ka ochî atem-ane se yê a máje âm, mme fáne tík n kâm ka ochî Nsé omé ka ósô bare m manje ntúghi nne ányo. Kan nne nnyo á tanjé âm ka ochî atem-ane, mme fáne tík n táje yê ka ochî Nsé omé ka ósô." (Matiyu 10:32,33).

Jisos a kpo chot se, "Kpe éné nnyo á ka kam a kán achî-achot ka obhò obhámé, kpe é rí nji ekû, á ka bhik ejoóm nne omé. (Matiyu 10:38). Deê ogyebhá-mbánjé ó jóe na ên mba, Jisos nnyo a ri eránám a bhúí ên.

"Eránám nji otúm-otúm
 Deê o wá mba mmé
 Deê mme mbaré biji ibhamé mba eya.
 Deê agyún mma a rui
 Ka mkpe egbanjé eya
 A sù obhí obhamé a yíghí."

Ókúrí achot Obhasi

Efóné nji é kí tónjé mbánjé nnyi obhí kpo cháj. Mbánjé nnyi a chábhe mfoné-mfoné ókúrí achot Obhasi, njû Obhasi Nsé, Mmon na Ebhare Ntugantæ, ka ekpak nji Jisos a chimí. Jisos se, "Kpe éné nnyo á kot âm, a kí yim ka ekpak nji m kpíi yê. Nsé omé tík a kôt yê. Mme na Nsé omé tík e bhâ jóe ka ekpin ejê. (Jon 14:23). Obhasi á yíghá akpatám atúi-ofám ka bikumí ábho, a kô ane mba kpe ejúm á ká fap a yím atúi-ofám. (Luk 1:52).

Okot
Ogyebha-ńbáńé
Ekone
Biji-ejǵhím
(Garasiya 5:22,23).

Ono etónóm
Onobhó-eji
Okabhá-ńbáńé.
Biji eserám
Biji-efiím

5. Ókúrí ahot Obhasi

Mbáné nnyi mfá-mfá a chabhe a ri mfoné-mfoné ókúrí ahot Obhasi. Obhí ó maghe mbáné nnyi. Mfá-mfá e rô kpo yen Satan nsé nnyo áfúbhí chénchén, é chábhe e yená a ri Ebhare Ntugantú nnyo á bhó saré áfúbhí. Mbáné nnyi a chábhe a ri ebhin nji é kará nkâp jok-jok. Nkâp nnyi a ri okot, ogyebhá-mbáné, ekone, biji eijghím, okábhá-mbáné, onobhá-eji, ono etónóm, biji efiím. Kpe ebhin jât nji é sáre sê nne a ka yím mbí chárj. (Garasiya 5:22-23). Nne nnyo a chábhe mfoné erâp étí nji e kará nkap, ndâp étí nnyi a rúí ka mfoné étí – Jisos Krayis. Ebhat nchot e rí a ri se nnyo a cham biji nâ Krayis. Jisos se, “Mme nâ n di mfoné-mfoné esán-étí, Nsé omé ntúrâ -ntúrâ. “Kpe nnyan ndâp nnyi á bhó kap, Nsé omé a kí gbút a yíghi. A túri ndâp nnyi á kabhá okap se a kap a kpe okpe. Kan ên, ta á tæri á ki na otíp mbi n kará ên nná. Nâ yâk ên mân na mme, mme fáne tik n yâk na ên. Ekpak nji ndâp á bhó joé ka biji lbhê ta a bhá chij a kap, a ri a yák na esán-étí, ên erónj ó bhó bhik ên ekabhám ta o yâk ên na mme. “Mme nâ n di esán-étí, ên arâp. Kpe éné nnyo a káre na mme, mme erónj n kí kat na yê. A kí kap jok-jok. Ó ro kat ên na mme, kpe ejúm jât ó bhó bhik ên eyimím. Kpe éné nnyo á ka kat na mme, a ri noj ndâp-étí nnyi á gbút á yighi. A kí kpo. Arâp chénchén mma á gbút nná, á kí chamé á tûp ka ngun, á ríghi. “Kan ên, ájoé ó kat ên na mme, eyum ejámé erónj é kat na ên, o kí bhap ên kpe bhaghé ejúm nji o korê ên, o ri ó fôn njáne. Ájoé o kí fon ekpin nji Obhasi a korê, tik ejik é jõe mbâ Nsé omé. Ka ekpak nji, o kí joé ên ane mba á kí top âm. “Ka ekpak nji Nsé omé a korê âm, nâ noj n korê ên fáne. Kât ên na okot obhámé. Ó ki ên ebhin ejámé, okot obhámé ó ki kat na ên. Nâ noj mme n kii áno ebhin í Nsé omé, kan n kat áno na okot obhê. (Jon 15:1-10). Ntóbhá Jisos Krayis ta a maghe chénchén ahot íkíkéré mbáné mmá mma á kóra yê kpe-eji. A kô mmáne chénchén a kùm ka ego na Jisos. (Garasiya 5:24). N kí sare ên mân bare ó káre ên biji mbâ Obhasi, Ebhare Ntugantú a tû ên mbá é ka joe ka ekpak é bhíghi ên ka mbáné. (Garasiya 5:16). Kpe nnyón nne nnyo a chábhe mmon Obhasi ta rân mbá kpá a fôn érúm ka enok ejê na obhí ka nsi nnyi. (1 Jon 5:4).

Deê ogyebhá-ríbáné ó jõe na ane mba á fõne ríbáné ábho jáé, tìk á yèn Obhasi. (Matiyu 5:8). Nsé oware Dabhit emane, kpe noṅ a ri, a rí nne efaṅ yót, na nne nnyo a kok erùm ka binok ibhê na ane ebhân abhê. A maṅê se mfoné enok nji yop é ri á rí ka ríbáné eye, á gorê Obhasi se. “Nsé yim ríbáné amé ajõe jáé, kak fané Ntugantụ nnyi fê mba amé.” (Nkon i Dabhit 51:10). Kpe nne nnyo kan ayim ríbáné eye a jõe jáé cháṅ, ta nne a maghe lyim mbí bhí eyimím, a yimá a ri mbi Obhasi á womá. Ekpe nji Nsé oware Dabhit a yimí. Obhasi wóm a yim ejùm nji fê ka ekpin ejâ. Eyimím onobhá-eji na, nchimí nnyí áfúbhí, na biji efiim mbí áfúbhí, tìk ebhó yim ríbáné eya njû nnyi Obhasi kan a kúmí. Obhasi kan a yaṅê wâ kpe ka bhaghe ebhú. Echî aṅ? Ye a ráṅ mbá achimí se “tìk nyât ayap mma abhát ó bhát mbá eya, tìk n sù obhí o bhâ. Tìk n karé wâ ríbáné nnyi fê, tìk n yighí ríbáné ntáé nnyi a ri áno mba eya, tìk n kak ntugantụ amé mba eya, tìk n yim wâ o yúbhí mbet amé chénchén nnyi n karé wâ. (Esekiyel 36:25-27). Mfá a ri otíp ogyebhá-ríbáné mbi Obhasi a kare mba eyare ka óbho mmon owe Jisos Krayis.

Ka efóné nji erón é yen énjel. Obhashi a kii ba-énjel se, ábhábhá ane mbá á jighá Obhasi, á yaṅá fáne ábho se ejùm ebhí é kâ yim ábho. Nji á kpó chabhé njam, Jusep a yèn ndem. Énjel a bhâ chôt na yê se, “Duí ngým, kô mmon nnyó na nnyen owe, bê ên choṅ nnyi eték lji. Kât ên ágo kpát ta n sáre wâ bare ó chábhe njam, ka Erot a ká bha mmon nnyó owóm se a yúí.” Nne-ebhan nnyo a bheê njé nnyí a ri Satan yê mfoné. Ofú ebhín efúúm a ri ofú mbi ngun nnyi a kí man. Ane mba á kí fú a ri baénjel. Jisos se, “Nne a kâ kèp kpe mmon yót mfá se kpe ejùm á ka fáp. Deê n sáre ên bare ka otúi Obhasi, baénjel mba Obhasi a kii se a bhábhé abhon mbá nâ á kúma á kpira na Nsé omé ka ósô.

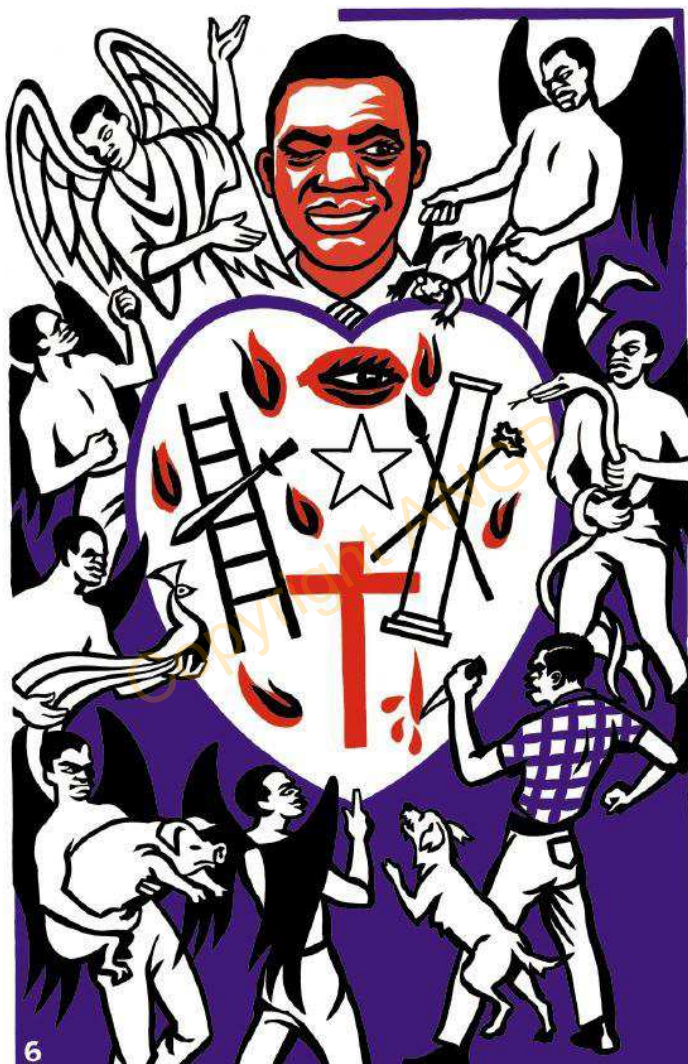
Kan atú á kpó nyak, énjel Ntâ·Obhasi a bhâ rábhe njû ókúmí, a kô ábho á fabha, ka ngým ányi, énjel a fáp áfo ka ókúmí, ebhát é gbô ka mmon-i-njú nnyo á kii nná pita. Énjel nnyó a jak a jî nyíṅi pita ka efáṅ, a sùk yê se “Duí ngým babhap, choṅ fáp.” Ka nkúbhi ebhú áji, mkpokobhé nnyi á bhóbhe nná

yê, a kîm, a gbô. Énjel nnyó a sáre yê se, "Kak nkû na lyîm-akát." Pita a yîm fáne ka ekpak nji. A kpò sáre se, "Kò kût, buî ka biji, tóp âm bhák é jí." A tóp fáne yê á fabhá ka njû ókúmí. Á ka kam se ejûm nji énjel á yimá áno é rî ka echî, kan a kí kere a ri se yê á yena ndem. Yê na énjel nnyó á chîŋ ndaŋa-mbá eji nji abhábhá-ókúmí á gyîm, á chîŋ enyeré, á bhâ fâp ka nnyo-mbá nsené mmi ó chîŋ kan o gye eték. Nnyo-mbá mmí ñ dábhe ka biji lbhê. Á fâp á Jak ebhát í mbá etat kan énjel nnyó a maghe ye mân áfo. (Nkon 34:7; 91:11; Daiyel 6:22; Matiyu 2:13; 13:39; 18:10; Etûm ágbán í Jisos 5:19; 12:7-10).

Nne-ebhan í Jisos a ri erón ka efóné nji, agyim kpíri-kpíri na mbáné, a chighá se yê a kpó gye. Fíî ên biji, joê ên ka ibhábhé, ka Satan nnyo nne-ebhan owané a kí kuk a fará non nki se yê a wóm nne a dí. (1 Pita 5:8). Kpe bhaghé ebhú a kí yim biji a chabhe énjel nnyo á tónjá ebhát, a rirá abhon Obhasi, na ekot iyimi ngun, kpe mbá a kamé fone ekamam na Obhasi. Karé mân biji mbá Obhasi. Tanjê ên Satan, tík a bê ên. (Jems 4:7).

Mbáné nnyi egaé é kirí

Mfá a rî efóné nji nne nnyo a rân mbá, a kâm na Obhasi kan a maghe. Eyat jât é kí bhám, nji é tonjê se nne nnyo a roghê eyô eyáám ka nchot Obhasi. Eyat nji ñ ghá é kí kep eyim í ngun. Ebhát nji é rî ka mbáné nnyi é tân, bifóné mbí é ri tonjá se nne nnyo a kâm se, yê a kí kpó na Krayis í roghê egbóóm. Kpo chánŋ ngyim. Egaé ekák mbáné nnyi efare, a kí gbo ka egaé nnyi mkpât-mkpât. Mfá-mfá a rô kpo kam na eyum Obhasi. Kan a jená o jen njû Obhasi eye, a bhará ekot ejê nji lyîm í ngun, okot mbí Obhasi kpó chánŋ ye ka mbáné. Mfá-mfá mbáné eye a kirí ka ngûm ebhaé. Mfa-mfá a chabhe a chaghá achê na iyîm í ngun, a chabhe a rirá biji se yê a kot Obhasi. Ndënanðë mmí ñ dí ka mbáné nnyi ñ tan. A ro kán echóe eje na ogyebhá-mbáné. Okâm ejûm obhê kpó chánŋ nono, a ro kpo chot nchot na Obhasi ka mbá nnyi agore. Á ro kpó keré ikikéré a bhághé na achot Obhasi, a roghê mbá e rabhám

6. Mbáné nnyi egaé é kirí

mkpát-mkpát nnyi Satan a kí gye yê ka mbánjé. E nop yê e kumuúm na ane mbá a yimá obhí e chinî na mfoné abhon Obhasi.

Nkok okárará a tonjá o yunjá-biji a gyim a fô a noghá se yê a kpo gye ka mbánjé nnyi. A gyinî se a ri onobá-èji Obhasi na ó yímí yê a sem, kan a chabhe a yunjá biji se ye a ri mmon Obhasi Ekot amam e woóm e kpo bhá. Ebhú tat a ri ka nji a cham biji na atem mba bhí, na e kí yim ye a woó amam á ka bhó káp yê se a ri egyê na abhó. Á fô Satan a kí saré yê se ntan nnyi yát ábho yim wa kpe ejúm. A chabhe nne nnyo achê mmá echî chán a korá yê, bifónjé mbí echî chán í chabhe í korá yê mban ejenám, ekot iyím í ngun, etí nji Satan a ták yê se obhí eyímím ntam yét ó bhó yim nne kpe ejúm.

Ka eturi kpe ekpak nji e ki yim chán, Nón mmi obhí, na ikikéré ibhí í kí fabhé ka ósô echî ejaré, kan e kí gbô ebhú é kám se Nón mmí ntú èt mbá, ebhú é kám se Nón mmí mgbè ojù ábho ka óbhánjé obharé. Ebhú ó karé Satan idaré obhò mfí chîŋ, a kí, kperé a fií obhò ndám, á túk biji na ntugantú ka eram-nta ngún nji ótúm-ótúm. Obhasi a kí sare éghé se obhí kpe ó bhá ka ekpak kpe nján deê wè ó bhéné ó jíí mba Jisos nne nnyo á bhábhá èt.

Nne nnyo e yaná ano ka efónjé nnyi a jamá mbánjé nnyi na akparanja, é kí tonjé ane mba a tuk, ane mba a tobhá Krayis. Na erabhe abhó nji áfúbhí, na a kpaghé nnyo mma bhí á kaghá oyok ka mbánjé atobhá Krayis. Nji é kí yim nne nnyo mbánjé eye a ri kiri-kiri a bhó manje ó gyimí. A kí roghé ane efubhám a chinî Obhasi, a chabhe nsɛŋ mbá ane. Oyámá-mbánjé na, mbánjé mbí ó tonjá biji ka ebhú nchot. Nnyô mbí nnyi okebhá -ntem-amât-abhí, nnyi a bhák ebhú nji atem a ri mbá ochí we o ri mba njam, a kí gyé ka mbánjé nnyi kpe ebhú a bhó bhibhi. Nji á karé yê ifét a kí rabhé mbá, mbá obhí-mbánjé na o yunjá biji.

É ka yúnjí kan ekot í ntí égyé mbánjé nne, deê é yúk nchot nnyi Nsé oware Jisos a chore se. "Ka yáé èn! Gorè èn Obhasi

sê ó fôn ên osoná-ńbáńé ka oseje mbi ó ká bha! M maŋe bare ńbáńé a korá, kan amát á kí rap.” (Matiyu 26:41). Ka obhò mbí mán, kpe éńê nnyo á kere se yê a ri ngým, a ko ebhú, a kâ gbò ka egaé. (1 Ane Korin 10:12). Turi ên biji enok nono ka ekpak Obhasi a karê ên, ó bhík ên egyímím enok na oka Satan. Enok nji é ka joé na ntem-nne, kan é rí a ri na otúi kpe mbán na ikom eték kpe mfán na ikom ejirim ka ngun na ikom atú ka ósò. Ka obhò mbí, turi ên biji enok ibháné na iyím mbi Obhasi a karê ên. Ebhú mfin obhí ánni á bha, tík akát á sòn ên ka nsi o nòk ên ta o sí ntám. Nâ turi ên mán biji. Deê ńbáńé eyané jaé a joé noj ekandá nji o kí bhop ên ka ebhùn. Deê ekpin ka nnyen-í-mbá é jóe noj nkú enok nny nne a bhúi ka nŋa. Tí bha ên ane otíp ogyebhá-ńbáńé Obhasi mbi ó kára ekone. Deê ó jóe noj iyím akát enok ibháné. Fií ên ka ńbáńé nny o kii ên na Jisos Krayis noj kpe ejùm enok nji é kí gbèi chénchén áròp mma Satan a kí tup, á bhó si wá. Kpe áròp mmá á bhák na ngùn ń duk, ejùm nji é kí gbèi. Kam ên esémém nji Obhasi a yimí ên o sêm noj itam enok. Kò ên nchot eye noj akparanja, mma Ntugantú owe á kará. Yimá ên chénchén iyím mbí o gorá ên sê Obhasi a kaghá ên obhò. Deê Ebhare Ntugantú owe a tuk ên mbá o gorá ên Obhasi chénchén ebhú. Ka obhò mbí, jóe ngým-ńgyím, ka yíghi ên ńbáńé. Gorê ên Obhasi o kará ên ane abhê chénchén. (Efesus 6:11-18).

Mbáńé nny a rân mbá a kam na Obhasi, kan a maghe

Efóné nji é kí tóné ńbáńé nne nnyo a rân mbá á kám na Obhasi, kan á táje Obhasi. Ane á rí mba ta á maŋe obhí na ono, á fon ekap Obhasi á cham biji na Obhasi Ebhare Ntugantú, kan á bhá táje Obhasi. A ri ejùm eyúńi ka esárém ntúghi ane mbá á yóné ńbáńé á maghe obhí ábho. (Ane Ibru 6:4). Efóné nji é kí toné nne nny a táje Obhasi bhúghí bhúghí kpe noj á yughá esare Obhasi. Nne nnyo á soná ńbáńé ebhú nji a yuk nchot Obhasi, nne anyo tík a jóe mfoné mfoné nne mbí.

Jisos se, “Ebhú ojê ó maghé nne, o kí kat ó bhunja ka óráné-ngun, ó woma eji eká. Ájóé ó ká yen, ó kí ta biji etí

7. M̀báńé nnyí a r̀ń mbá a kam na Obhasi,
kan a maghe

se, tìk yê a chábhe njam ka njû eye nnyi a maghê. Ojê mbí ó chabhé njam, ó yèn njû nnyi, á t̃uri á fak. Ó kí chabhé njam ó j̃i kô atem anígisá mba á bhíbhi á chíri yê r̃foné, á bhâ kúmi ka njû nnyi. Ojê mbí chénchén ó roghe ekumum ka r̃báné nne nnyó yót, é kí bhíp mân na yê é chíri ndaṅa-mbá.” (Luk 11:24-26). Nâ é fap na ábho noṅ ngan nnyi á túbhi sê, “Njô a chábhe njam a dī nk̃ eye. O fī akúk o yúmi ayép, a chábhe njam a nóme ka otop.” (2 Pita 2:22).

Obhí ó kpo bhá ka r̃báné nnyi. Kpe ochí nne nnyo ó kí tóné ekpak nji r̃báné eye a ri. Ebhare Ntugant̃, ibhúí á fī chénchén í maghe r̃báné nnyi ka obhí na Ebhare Ntugant̃ í bhó kúmi eji ját. Kpe ka ofú bhát r̃báné nne a yam ójóé ókúrí ahot Obhasi, ajoé fane njû ebhat mba Satan. Énjel nnyo a ri a r̃i eyum Obhasi, á kí maghe na oyamá-r̃báné a kebhá njam á jóé nne nnyo t̃ik a yóné a top Obhasi, bare mmon nnyo a yim obhí mba nsé, owe a bē, kan á bhá kére se t̃ik n̄ chábhe njam mbâ nsé omé. Mmon nnyó a kére se kpe édí nji á karé akúk á dí, t̃ik yê a dí, njaé a kâ yui yê. Kan kpe ej̃um á ka yén a dí. A bhâ kúmi mân a kére nyamm̄ se, N ká bha okpó njaé mfá nji chénchén ágbán í nsé omé á r̃i ngò, á dik á bhumá et̃ú a? T̃ik n chábhe njam n jak mbâ nsé omé n j̃i sáre yê bare. “Nsé, n̄ yim obhí ka ochí Obhasi na ochí obhâ. N̄ ka kpó bhik ó bh̄in̄ ãm se mmon owa, kan deê ó fī ãm noṅ r̃gbán owa.” Mmon nnyó a bhâ yâp mân a kí chabhé njam ka eték í nsé. “Nji a j̃en a kí si eji nsé, nsé a yèn yê ta ngò noṅ á bhak. Nsòn a yim yê kpe-eji na mmon owe. A bhéne a j̃i táme mmon owe ngan, a kúp yê.

Mbáné nnyi ka efóné nji a bhó tóné kpe se yê t̃ik a maghe obhí. Nne nnyo a f̃on at̃uṅ kan, a bhó yuk kpe eyúmi Jisós. A f̃on amát kan abhó yen kpe nfúk eramta-ngùn mmí n̄ dí ka óséré akat amê. Kpe echí é ro kpo yúp yê ka obhí obhê. Satan a chábhe ntúfám ka r̃báné eye. Kpe nk̃aṅ a kí s̃um se ye a ri na Obhasi ka o yen yê ka éré bare nne Obhasi. “T̃ik é bhíp é chíri na ên, ane áfúbhí, atóná-ebhín na ane echame Farasi! O ri ên noṅ oyam mbi á t̃uri ka éré nono, kan ka et̃im ó cha ó mân na ákáp-í-nne.” (Matiyu 23:27).

Ntúfám áfúbhí a kô eji ntugantə nnyi a sará ka etəri. Kpe bhaghé obhí na, kpe bhaghé nnyam a jená na obhê ojê, ntugantə mbí a suí mbanje nnyi. Tík a womá se a yighí biji ibhê ka ntúghí obhí mbi, kan ó bhop yê kpe-eji. Nne nnyo á tanjé ebhîn í Mosis ebhú áji nji ta ane á fap á si ábháe, kpe á sá, á sáre sê a gbô, á yúa ntúghi nne nnyó, nsôn á bhó fon. Á kí kpare mân nne nan nji nne á ko Mmon Obhasi se chichi nne? Emané akará-otíp mba áfúbhí á rí. Ka ekpak nji ját ane áfúbhí tík á fap ka ekam ejáné mba tík á kpik ane achot áfúbhí. Á ká bha ka ebhât na okpigh-ejüm áfúbhí na ekû. Á kí tanjé kpe na Nsé nnyo a yimí ábho á sêm. Nji nâ é ká bha ábho na ekû ka ngým ányi. Kpe non é rí áno, ane etí-etí tík á tóp achot akôp ane áfúbhí mbá. Ka iyím mbi ane áfúbhí mbá á kí yim, ane tík áchot achot abhí á kpê na Mbá mfoné nchot Obhasi. Ka ntuj ábho akpíghá-ane achot áfúbhí mbá á kí yim orerí etí-etí ka achot á púi opu á sara ane. Nne nnyo a kí tanj ábho ta a túri biji kpúú, yê nnyo a kí bhibhi ábho a ri mbít, a kí yen ábho. Baénjel mba á yimi obhí, Obhasi á ka maghé ábho, a túp ábho ka ngun ekpatám oseje. Á fín ábho ágo na ejírím á chígha ofú Obhasi a kí tanj ngun. Nji ngun émané á yimi obhí, Obhasi á ka maghé ábho, a tùm ayép á bhâ bhibhi ngun obhí ányi. A yíghi tam Nowa nnyo á sara ane se á fôn ekpin ka nnyen-i-mbá, é kpê na ane anígísá mbat tat. Obhasi a bhibhi nték í Sodom na Gomora na ngùn se á jóe non erinj ane á yén ekpak é kí fap na ábho nji á bhó fôn ekpin ka ekpak nji yê a wóme. Nji ane abhí mbá á yíma echâk ekpin, é ka gyebhé Lot ka mbánjé. Yê Lot a fonê nnyen erú, a kâ na ane mbá, ofú na ofú a yèn, a yúk achot mma ábho á yíma. Mbánjé eye á ka gyebhé ka etím. Obhasi fáne a yíghi yê ka ofiná-mbánjé mbí. Manjê ên mân sê Obhasi a mánje ekpak a kí yighí ane mba á fóna ekpin ka ekpak nji yê á woma ka egaé nji-nji á gáe ábho. A mánje fáne ekpak nji a kí kparé ane abhí tata ofú mbi yê a kí tanj ngun ó si, títi mba á kí tobhâ echâk ekpin ábho na ekot ábho, á tanjá sê ábho chánj ka óséré Obhasi. Ofanjá-mbánjé na owághá ka nnyo mbi ó rí ane áfúbhí mbá ó chinji obhò ka eji á bhó jighi baénjel ósò á tuk ábho a ri atú. Kpe baénjel mbá mba á chinji ochínj, á fon ikom á chinji ane áfúbhí mbá, á bhó bhibhi obhinj ane mbá na kpe á

tú ábho atú ka ochî Ntâ Obhasi. Kan ane mbá á yíma iyîm non̄ ichóe non̄ onyam-etám mbi á jîi sê ane á yua á dik. Ejûm-ejûm nji á rô mané echî, á tû. otú. Tik á kpò fáne non̄ onyam etám. Ka ekpak ábho á kára oseje mbâ ane etat nâ non̄ fáne Obhasi a kí karé ábho. Ikíkéré etat á fóna chán̄ a ri mfi obhí eyimím jáé, nsôn á bhó yim ábho. A ri ekpatám etù, na ísonè ka efonóm ane ntúghi mbá á chàm. na ên á dí édí echame atóbhá Jisos. Á gyébha a ri mbáné na ekpin áfúbhí ábho. Eji etat amât ábho á gbòk chán̄ a ri ka biji nne-nkáé. Mbâ ábho, ekot obhí eyimím, é bhó kimi bhúghí-bhúghí. Ó ro son nná, á chóa o gbò ka obhí. Nji tat á kéra ka mbáné chán̄ a ri sê á fôn á kpée okpe kpe nan kpe nan. É bhip ábho kpe ebho chán̄ ochán̄. (Ibru 10:28,29; 2 Pita 2:1-14).

Ájóe efoje nji é rî ekan-ékan na mbáné eye, deê we ógorè Obhasi ebhú ó ka bhibhi na mbáné eya chénchén. Ka obhí mbí, a bhík eyimím ane chénchén mba á kí top yê á jená á kpíra Obhasi, á sém bhúghí-bhúghí. Ka nan? Yê ngá a gyím chénchén ebhú ka étínganti Obhasi na ane, a turá achot ane mbâ Obhasi. (Ibru 7:25). Mman̄a-ofunum yót a bhák mbâ Jisos. A tám arún̄ ka nsi, a góre yê se, “Ka okorá-mbáné obhâ yim ofunum obhámé mbí ó mân, n kâ kpo fon akóp.” Jisos a fôn nsôn na yê kpe-eji, a tóne obhò obhè a káme yê, a chòt se, “N kot, deê ofunum obhâ ó man.” (Mak. 1:40,41). Kan ájóe we a ka wóm ó mághe obhí, na kpe óyáné chán̄. Echî é rî sê orurí mbi nne a kí fon ka obhí eyimím a ri ekû. Kan ekap nji Obhasi á kará ane a ri ekpin ótúm-ótúm, kpe ejûm á bhó bhap, ka é cham biji na Ntúfám owaré Jisos Krayis. (Ane Rom 6:23).

Ó tanjá esúp mbi n yimá obhí

Mfá é kí yen ekpak nji n yimá obhí nnyo se yê á bhó tóp Krayis, a kpíri na ekû. Biji ibhè chénchén í chábhe í noghá onok. Ekû é bhâ ka ebhú nji nne nnyó a ka wóm. Ogyéb obhí mbi áfúbhí ó bè. Oseje mbi ekû ó chábhe mfá-mfá ka eturi. A kí kot se ye agore á gore kpe ekpak chán̄. Atem abhè a kí fúp ka

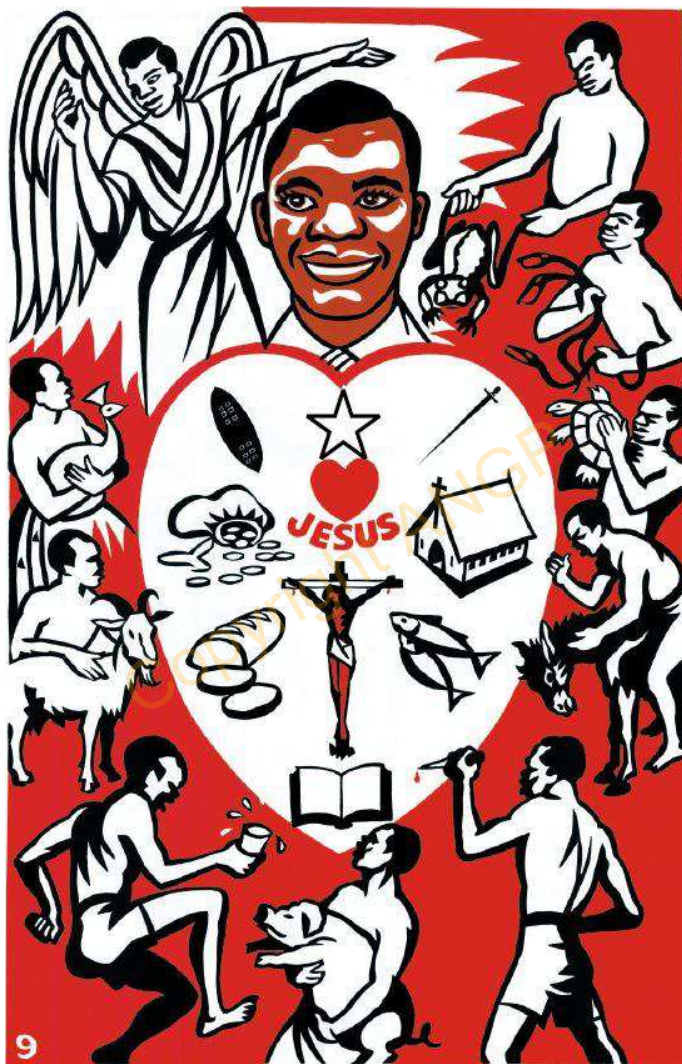
8. Ó taná esúp mbi n yimá obhí

égyimím, ka mkpe enûṅ eye, kpe mbánjé nnyí á kaghá yè a yám yè ó nyánjé. Kpe efánjé eye é yam ó kpé, kpe ofú bhát ka kepin ejê. Á ka kpo manje chot kpe ejùm na Obhasi. Echí an? Satan a ró kpó káre ye ifê.

Chénchén iyim í ngun í chábhe í kaghá ye ntún, kpe ane mbá a kpik na ye okpighá ejùm áfúbhí a yam yè ógánjé. Echí an? Á ránjé mbá a táne mfoné-mfoné nchot Obhasi. A ri ekpatám eyima-efup ejùm ka egboóm ka nchot na mfoné-mfoné Obhasi. (Ibru 10:31). A kére se yè tík a káre ekpin ejê mbá Obhasi ebhú-ebhú nji é kot yè, kan mfá-mfá ebhú é chíṅ. Ane etí-etí a kí kpó nji a yáne á ka káre ekpin ábho mbá Obhasi. Deè mán èt chénchén é káre ekpin ejáre mba Obhasi nji e yanè na ikom. Nne nnyo a chábhe a yúghá a ri eyúm í ó táne esup ejê, a ro kpó yuk eyúm Obhasi nji é kaghá èt mbánjé. Ntúfám a kí kpighi mán a nyân mba á gyími yè ebhat obhò-okáé se, “Duí èn àm ka mkpe bijí, èn mba Obhasi a tò èn enyo. Chonj èn ka eramta-ngùn ótúm-ótúm nji á yími á kí Satan na baénjel mba á jóe ógbán abhè.” (Matiyu 25:41). Ka nonj fáne Obhasi a toè se nne a kí kpo ntám yát, á kpo kpo, á tãṅ yè. (Ibru 9:27).

Mbánjé nnyí a kò erùm

Efónjé nji é kí tónjé nne nnyo a kò erùm. Kpe egaé njan nji ébháe mbá eye á ká yigyí mbánjé eye mba Obhasi. N kí goré èn bare na atí-isè mbánjé ekíím na Obhasi mba á súi ngùm, deè é bhùm èn mán chénchén iyím mbi í kí gbui èt e ká tòp Obhasi. É mághe èn fáne obhí chénchén mbi ó bhó wom èt é mághe achák iyím mma. Deè é gyími èn son-son, é bhéné egaé-ábhií nji Obhasi a kí nná ka ochí obháré. Deè é bhéné èn njáne na okábhá-mbánjé. Nji e kí bhenà èn, deè e kébhá èn Jisos nnyo a ri ndanja-mbá, nnyo fáne a kí yim èt é túrí obhik ka mbánjé nnyí e kii na Obhasi. Ka obhò ogyebhá-mbánjé mbi Obhasi a kii yè, a kám ekè ka ego na ekpatám ísonè. Mfá-mfá a kun ágo ka ekumi ejík mkpe obhò-orùm Obhasi ka ekumi otúi Obhasi. (Ibru 12:1,2).

9. Mbané nyi a kô érùm

Satan nna chéenchén ágbán abhè agyimí a farè mbánjé nne nnyo a chíghá se á bhó a fôn ifát á gyé. E kot níti oo, ó yuná biji oo, nna obhí mbi tát o ri eronj. Ka eji nki é chábhe e yaná a ri mfon ayayá, ka obhí ó bhák mba e yara ka mbá etí-etí, ó bhará fáne biji ka mbá nnyi tát. Kan nne Obhasi a kí manjé se a ri obhí, kpe ó bhá ka mba nnyi se a ri nnyi no. Kpe nonj énjel nnyo á tónj á ébhát, ka eyúm Obhasi, na Ebhare Ntugantú é kí tónjé nne nnyo mbá. Nne a gyím á fô a fii mak amam ka obhò a kí bhán a fará nne Obhasi nnyo, a dánjá se nne Obhasi nnyo a yonjé mbánjé a tóp lyímí ngun. Nji é yam o yim nne nnyo a ki mbánjé eye na Obhasi a yonjé. Nne nnyo tat a gyim a fô a jamá nne Obhasi nnyo na mmon itame. Atú, ogama-nne, ntun e kanám, na chéenchén nji nne nnyo a ka ki mbánjé na Obhasi kan a yim. Kan nne nnyo, nnyo a ki mbánjé na Obhasi á bhó yuk kpe ejúm ját-ját, a yuná a ri eyúm Obhasi. A tirá eyúm í Jisos nji a choré se, “Deè ogyebhá-mbánjé ó jóe na ên nji ane á tu ên, á bhibha ên, á nyerá ên mkpak achot áfúbhí ka ó tobha ên âm. Gyebhè ên mbánjé kpe-eji, ka Obhasi a kí ên ekpatám ekap ka ósò. Nâ nonj á yími fáne na akará -otíp Obhasi ebhú-áji.” (Matiyu 5:11,12).

Ekpín obhí ejaré é kí dánjé kpe bhaghé ebhù, se nne Obhasi nnyo a yighi biji lbhè mba okot Obhasi. Kan nā ekpatám ogyebhá-mbánjé a chorá se. “Ènè mán nnyo a kí bhibhi okot mbi Jisos Krayis a fonè na èt? Nne chánj. Kpe e ri ka oseje, kpe mbánjé nâ á nyughá èt, kpe á bhibhi èt, kpe e rò fon édí, kpe e ri akpak, kpe a a ri á kí to sè.” “Tik e yim yè,” kpe á yúí èt oyúí, Jisos Krayis á bhó re èt ekoróm. (Ane Rom 8:35). Kan kpe na achot mmá fép, érúm a ri ejaré. E fonè njáne ka obhò yè nnyo a tónjé èt okot. (Ane Rom 8:37). Ka ejeghé nchot, n kí sare ên bare ó chám ên biji na Ntá Jisos, joè ên son-son na lkom ifè, ka lkom ifè nâ í fáne í chinj ochinj. Túrí ên biji enok nono ka ekpak Obhasi a karè ên, ó bhík ên egyímím enok na oka Satan. Enok nji é ka joé na ntem-nne, kan é rí a ri na otúí kpe mbán na ikom eték kpe mfán na ikom ejirim ka ngun na ikom atú ka ósò. Ka obhò mbí, túrí ên biji enok ibháné na iyim mbi Obhasi a karè ên. Ebhú mfin obhí ányí á bha, tík akát á sòn ên ka nsí o nòk ên ta o sí ntám. Nâ

turí ên mân biji. Deê mbánjé eyané jáé a joé non ekanda nji o kí bhop ên ka ebhùn. Deê ekpin ka nnyen-i-mbá é jóé non nkê enok nnyi nne a bhúi ka ngan. Tíbha ên ane otíp ogyebhá-mbánjé Obhasi mbi ó kára ekone. Deê ó jóé non iyím akát enok ibháné. Fii ên ka mbánjé nnyi o kii ên na Jisos Krayis non kpe ejùm enok nji é kí gbèi chénchén áròp mma Satan a kí tup, á bhó si wá. Kpe áròp mmá á bhâk na ngùn í duk, ejùm nji é kí gbèi. Kam ên esémém nji Obhasi a yimí ên o sêm non itam enok. Kô ên nchot eye non akparanja mma Ntugantú owe á kará. Yimá ên chénchén iyím mbí o gorá ên sê Obhasi a kaghá ên obhò. Deê Ebhare Ntugantú owe a tuk ên mbá o gorá ên Obhasi chénchén ebhú. Ka obhò mbí, joé ên ngyim-ngyim, ka yighi ên mbánjé. Gorá ên Obhasi o kará ên ane abhè chénchén. Ó joé ên ka ekpak nji, ebhú Ntufâm Abhábhá-obhúi á bha, á kí kabhe ên itam ejík mfi í bhó kpo ayép. (Ane Efesus 6:10-18; 1 Pita 5:4).

Irwanandú í kí tonjé sê mbánjé nne nnyo a chabhè jáé. Mbanjé nne nnyo a súi na ó kamá ejùm na Obhasi Ebhare Ntugantú. Enjel non eyúm Obhasi a kí tirá ye, ekpak nji Obhasi a chimí mbá ane mba a kô érùm se. “Nne nnyo á fon otun, deê a yúk nchot nnyi Ntugantú Obhasi á chorá mbá bichame atóbhá abhámé.” Nne nnyo á kap mbánjé ta a fôn érùm ka achot mmá chénchén, n kí karé yè ikom bare a dí nkap étí nnyi á kará ekpin. Nnyáne ányi nâ a ri áno ka Eték Obhasi. “Nne nnyo á ko érùm tík a sêm ka ekú nji é kí kpo bha nná.” “Nne nnyo á fon érùm ka achot mmá, n kí karé yè édí Obhasi nji é rí áno ka ebhât. N kí karé yè fáne ébháré ntáé na mbiñ i mfè nnyi á sèñe ka ntáé nnyí. Nne nnyo a kí manjé mbiñ nnyí cháj tam nne nnyo á káre yè nnyáne.” “Nne nnyo a kí fon érùm ka achot mmá ta a sí ntám n kí karé yè otúi nték i gun.” Nne nnyo á fon érùm ka achot mmá, á kí kak yè ogunji ejík non ábho. Tík rí bó yighí mbiñ eye ka nwet nnyi á sèñe obhiñ ane mba á fon ekpin ótúm-ótúm. N kí gyimi ntí-isè nne ányo ka ochí Nsé omé na baénjel abhè bare a ri nne omé. “Nne nnyo á fon érùm ka achot mmá, n kí yim yè nâ ego nji e fii ókúrí achot Obhasi. Nne nnyo a kí kpo yighí yè ka ókúrí mbí cháj. N kí señ mbiñ Obhasi omé ka biji nne ntughi nnyo. N

kí sɛŋ fáne mbiŋ eték Obhasi omé. Eték í nchane nâ Jerasarem nnyi fê nnyi a dɛ mbâ Obhasi omé ka ósò. Tík n sɛŋ fáne mbiŋ i mfê amé ka biji ibhê. “Nne nnyo á fon érum ka achot mmá, tík n kam yê a kúmi na mme ka ekumi otúi ejámé. Nâ ekpak fáne nji mme rfoné m fone érum, n kumi na Nsé omé ka ekumi otúi ejê. (Ndem i Jon 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

Ebham i ntí nji a rí áno fón é kí tóné sê, nne nnyo a ka karé mbánjé eye yáne-yáne. A karé ntí émê erón. Á rò kpó bhibhi ntí émê, a chabhê a yaná akpak, a kará ekap mba Obhasi nji a fone ka ekarám.

Bret anyí na nsí i kí tóné sê nne nnyo a kí kpin ekpin nji no, a kí fii biji. Á bhó gwó amam ma sonám, á bhó dí édí nji é ka nop. Kan deê é sɛŋ nwet é túm ábho sê á kâ dí édí efin kpe jât, á yíghi biji ka enuŋ ka mbá énamé, á kâ dí nnyam nnyi a kpóe agyúr á ká gbo ka nsi, á kâ dí agyúr. (Etúm ágbán í Jisos 15:20). Nne nnyo á ró kpó bhibhi ntí émê, kpe biji ibhê erón a rò kpó bhibhi. Á ró kpó gwó owoné, á ró kpó dí ájân mma bhí, á chabhê a dik édí nji no. Mbánjé eye a chabhê njû agore. A chabhê a jená njû Obhasi na mbánjé-a-mbánjé. A kot agore egorám kpe ka njû eye na ndep-í-njû eye. Echí aŋ? a manê se nne nnyo a kí mbánjé na Obhasi a yám ó són nji á bhó góre agore.

Nwet nnyi a rí áno fón a kí tóné se, nwet Obhasi a chabhê nwet nnyi yê a fôn ka ebhiŋim. A womá a fon o meŋá éjùm, na ikom, ekpin, na ebhát na bikap Obhasi chénchén. Nwet Obhasi a chabhê ntúríkán nnyi ábhábhá ye na akparánja mma áyimá ye a kók érum. A ri édí Ntɔgantɔ nji biji ibhê, ayáp mmá a kí kímí ekot ayáp ejê, ayáp mmá a kí yúmí abhát, efeé nji a kí yen biji ibhê.

A kot ka ékánám ego ejê, ka a meŋe sê, ó ró kan ego ó bhó fon ekap mbá Obhasi. Obhasi a yím ên ó nyame ka ekû ka ekpin ejáné na Jisos Krayis. Nâ deê mbánjé eyané a joé a rí ka iyím mbi í rí ka ósò. A ri ka ósò nâ Jisos Krayis a kun ka ekumi ejík mkpe obhò-orúm Obhasi. Deê mbánjé eyané a

joé a ri ka iyîm ósô a ka joé ka mbi ngun. (Ane Korose 3:1-2). A t̄ri biji lbhê a kpóghí Obhasi, a ri nonj étí nji ekuwá ka mkpe mmon ayáp, nji ékábhá nkap ka nnyen ebhú. (Nkôn í Debhit 1:3). A ka menjé éfup nji ékû. Echî anj? Mfone mfone okot mbí Obhasi, mbí Ebhare Nt̄ugant̄ a karé yê, osúí r̄bánjé eye.

Ejiim eték Obhasi na ogyebhá-r̄bánjé

Jisos se, "Mme nâ ñ s̄ghá ane mba á kpóe, n kará ekpin. Kpe éné nnyo á ki r̄bánjé na mme, kpe a kpóe okpó, a kí fon ekpin. Nne nnyo a nyáne á ka kpó, kan a kí r̄bánjé na mme, á bhó kpo a tán. Ó kam nchot amé a?" (Jon 11:25,26). "Deê ñ sáré ên ka et̄ri bare kpe éné nnyo a kí yuk nji ñ chorá nná, a ȳnj r̄bánjé a kí na ye nnyo a túmi âm, a fôn ekpin ótúm-ótúm. Á bhó gyimi ka ochî esup, a yáñe ekû a gyê ka ekpin." (Jon 5:24). Ebhú mbi í kí cha, í chabhé mbi í bhó cha, na nji é kí kpo, é chábhe nji é bhó kpó, mma á séñe mân ka nwet á kí fap ka ekpak á séñe sê, "Obhasi a yúí eruk ekû, a jéghe otónjé érùm ejê." "Ekû, érùm ejâ é rí fan, ikam mfi ó senjá nne, í ji fan?" A ri ka obhò obhí nâ ekû a fonê lkom mfi a kí yim nne ejùm. lkom obhí ngá í d̄r̄ ka ebhin Obhasi. Kan deê é kúp Obhasi ka obhò Nt̄á Jisos Krayis nnyo á yimá êt e foná érùm ka enok ejáré na obhí. (1 Ane Korin 15:54-57).

Nne nnyo a fôn ekpin, a jená na Obhasi á rò fup ekû. Ebhú é sí nji a kí kpó, á jak na ogyebhá-r̄bánjé, ekpak nji pol a choré se, "N di námé-námé ka r̄bánjé. Ekû é n̄p é chinj, m maghe ngun nnyí, ñ jóe na Jisos Krayis. (Ane Firipi 1:23).

Nne nnyo á tóbhá Krayis, á womá se yê a yén ochî Jisos, nnyo akpóe ka obhí o bhê ka ego. Ebhare Nt̄ugant̄ a ri a t̄rá ye, nchot nnyi Jisos a choré se, "Ka fôn ên nsae ka r̄bánjé. Kí ên r̄bánjé na Obhasi, o kí ên na mme eronj. Abhon-ójù á ti otí ka njù Nsé omé, t̄ik n túri ên eji ágo. É rò joé se asík eê, kán m̄ bhó sare ên. N̄ ji, ñ jí túri eji ñ kí ên. T̄ik n chábhe njam m b̄r̄ kô ên o jóe ên na mme, ka eji n di. Ó manjé ên

10. Ejiim eték Obhasi na ogyebhá-ńbáńé

non o kí yim ên kan ó sí ka eji n̄ jak.” (Jon 14:1-4). Kan á seŋ sê, “Ejũm n̄i kpe nne yót á ka nok oyén, á ka nok oyuk, kpe nne nnyo a noghê okéré se t̄ik é f̄ap ch̄an̄, n̄jane áji n̄a Obhasi a t̄urí a k̄i mb̄a ane mba á kóre yê.” (1 Ane Korin 2:9). Kpe eyũm eték j̄at, kpe nne yót nnyo kan a s̄are, ekpak n̄i é ri ágo ka eték Obhasi mb̄a ane mba a jená ka ekpak n̄i Ntá Jisos a womé se á j̄en. Ka nsi nnyí.

Ka éfónjé n̄i é rô kpó yén ekũ, é chábhe e yená a ri énjel Obhasi. Á kí chik a kán Nt̄ugant̄u nnyí a bhát obhát a chábhe nj̄am mb̄a Obhasi. Nt̄ugant̄u na biji kpó ch̄an̄ ka os̄ur̄ ekũ, á kí j̄i mba Jisos nnyo a kóre ye, a kpo ka ego, ka echí ejê. Obhasi a chik ye na ogyebhá-mb̄ánjé. Ntá Jisos kí kúp ye na ogyebhá-mb̄ánjé se, ó yim kpe-eji, bhá kumí, é gyébhe mb̄ánjé na atem. We a ri nnyen í m̄gbán nnyo ó bhó chaghé ache ka etũm ej̄a. Ka obhon iȳim, ó tonje se nne á maghé w̄a ejũm ejê ó k̄ep, nne ányo á bhó fon efup. N kí karé w̄a m̄an ntí mmi n̄ t̄ii otí, ó f̄i. (Matiyu 25:21). Satan á ka kpó fon kpe obhò na ye, Echí aŋ? “Mkpák nnyó a kpò, kpó, baénjel á kò yê a j̄i kúmi ka mkpe Abraham. Nne-ntí nnyó a kpò fáne, á k̄an yê. A j̄i gyê a ri ka eték akábha-nsi, a ri ka ekpatám oseŋe. A yũn̄ am̄at, a yèn Abraham ta ngò, Lasaros a ri yê ka mkpe biji. (Luk 16:22). N yũk m̄an eyum ka ósò é chorá sê, s̄en̄ n̄j̄i. “É rôghé ka égyé, deê ogyebha-mb̄ánjé ó j̄oe na ane mba á kí kpo ka á kí top Ntá Jisos.” Obhasi Ebhare Nt̄ugant̄u se, “A ri ekpatám ogyebhá-mb̄ánjé ka eturí, ka á kí yoé biji ka etũm ábho. Á yen fáne ekap ka etũm ábho.” (Ndem i Jon 14:13).

Ejehé etí etáám

Deê Obhasi a nyanje w̄a ó karé mb̄ánjé eya, mba Obhasi nnyo a kóre w̄a. Echí aŋ? A kí chot na we se, “Chábhe nj̄am mba me na mb̄ánjé eya chénchén.” (Otira-Ebhin 30:2). Karé mb̄ánjé eya chénchén mba Jisos t̄ik a kare wa mb̄ánjé nnyí fê. Echí aŋ? A ri ka mb̄ánjé nne na íkíkéré ibhí chénchén í kí d̄u. Mfáne n̄a í chóa yê a yimá ahot akòp enuñum na ane, ej̄u, oyúá-nne, ekun egboóm, ofí, ndibhí ka mkpak ka mkpak, áfúbhí, ahot akòp, ekébhém ntem am̄at abhí, orighi, esaŋ na énamé.

(Mak 7:21). Maghe obhí o bhâ top mbá nnyi no. Echî é rî sê orurí mbi nne a kí fon ka obhí eyimím a ri ekû. Kan ekap nji Obhasi á kará ane a ri ekpin ótúm-ótúm, kpe ejùm á bhó bhap, ka é cham biji na Ntúfám owaré Jisos Krayis. (Ane Rom 6:23).

Deê ó fii nnyen achot mma m kpíi wâ nono, á jóe wâ nonj eriŋ nji o kí top. Ka ikom Jisos Krayis deê ó kâť o korá atem-ane, o kík mbánjé na yê. (2 Timoti 1:13). Pol a chóre ka 2 Timoti 6:12 se, “A ri ka obhò mbí nâ n̄ yena oseŋe mbí fép. Kan kpe nsôn á bhó yim âm, ka m maŋe nne nnyo n yunî mbánjé n kí na yê. M maŋe fáne bare otíp obhê mbi a karê ka obhò obhámé se n̄ sáré ane, tík a fí mbánjé nono ta ofú ábhi ó sí mbi yê a ká bha. Yê nnyo Obhasi a kí toŋe nji ebhú é bhik. Obhasi nnyo a ri yê átíŋ, Ntúfám enare, ekpatám í Ntúfám nnyo a chíŋi atem chénchén, Ntúfám atúi-ofám. (1 Timoti 6:15).

Deê ejík é jóe é káre Obhasi nnyo a kí bhik eyighím ên o kâ gbô ka obhí. Yê na a kí ko ên ta o sí ka eji ekumi ejik ejê kpe akôp ó bhó fon ên, o kúmi ên na ogyebhá-mbánjé. Deê ejík na efaŋ na ikom otúi í jóe í káre Obhasi nnyo a ri nná Obhasi átíŋ, yê nnyo á nyanŋa êt ka obhò Jisos Krayis. Ejík njí na efaŋ na ikom mbi yê a fonê nná ta ka eróghá-ndáp í ngun, a fôn mfá-mfá, tík a fôn fáne ka ótúm-ótúm. Ano. (Jut 24,25).

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" é obtido em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratufamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)